

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	1
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	2
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ներածություն	5
2. Պատրաստման հիմունքներ	5
3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում	7
4. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն	22
5. Ջուտ տոկոսային եկամուտ	25
6. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	25
7. Միջնորդավճարների գծով ծախս	25
8. Ցեսիայից օգուտ	26
9. Ջուտ (վնաս)/ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից	26
10. Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ	26
11. Այլ գործառնական եկամուտ	26
12. Այլ գործառնական ծախսեր	27
13. Արժեզրկումից կորուստներ	27
14. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	27
15. Շահութահարկի գծով ծախս	28
16. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	29
17. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	30
18. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	31
19. Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	32
20. Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	32
21. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	33
22. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	45
23. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	45
24. Այլ ակտիվներ	46
25. Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	46
26. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	46
27. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	47
28. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	48
29. Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ	48
30. Այլ պարտավորություններ	49
31. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ	49
32. Ռիսկերի կառավարում	50
33. Կապիտալի կառավարում	64
34. Վարկային պարտավորվածություններ	65
35. Գործառնական վարձակալություն	65
36. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	66
37. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	66
38. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում	68
39. Ֆինանսավորման գործունեության հետևանքով առաջացող պարտավորությունների փոփոխություններ	72
40. Հաշվետու ժամակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր	72

Ernst & Young CJSC
1 Northern Ave., office 27
Yerevan, 0001, Armenia
Tel: +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Fax: +374 (10) 500 706
www.ey.com/am

«Էրնսթ և Ինգ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0001
Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27
Հեռ. +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Ֆաքս. +374 (10) 500 706

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ամերիաբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության
Բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ամերիաբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար դրամական միջոցների հոսքերի և սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի կանոնագրքի* (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրք), և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԻ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ: Մեր նկարագրությունը, թե ինչպես է ստորև նշված յուրաքանչյուր հարցը դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացքում, ներկայացված է այդ համատեքստում:

Մենք կատարել ենք մեր պարտականությունները, որոնք նկարագրված են «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում, այդ թվում այդ հարցերի վերաբերյալ: Համապատասխանաբար, մեր աուդիտը ներառել է ընթացակարգերի իրականացում՝ մշակված ի պատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի մեր գնահատմանը: Մեր աուդիտորական ընթացակարգերի արդյունքները, այդ թվում ստորև ներկայացված հարցերը դիտարկելիս իրականացրած ընթացակարգերը, հիմք են հանդիսանում կից ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտորական կարծիք արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարց

Ինչպես է այն դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացում

Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ

Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը ղեկավարության համար հանդիսանում է առանցքային դատողությունների առարկա: Արժեզրկման բացահայտումն ու փոխհատուցվող գումարի որոշումը իր բնույթով անորոշ գործընթաց է, որը ներառում է տարբեր ենթադրություններ և գործոններ, ներառյալ գործընկերոջ ֆինանսական վիճակը, սպասվող ապագա դրամական հոսքերը, գրավի իրացման սպասվող զուտ գները և իրացման ժամանակահատվածը: Մոդելավորման տարբեր մեթոդների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գնահատման էականորեն տարբեր արդյունքների: Սա կարող է էական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական արդյունքների վրա: Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը հանդիսանում է աուդիտի առանցքային հարց հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գումարի նշանակալի լինելու (Բանկի ընդհանուր ակտիվների 70.8%՝ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ) և արժեզրկման գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունների սուբյեկտիվության պատճառով:

Մենք գնահատել ենք խմբային արժեզրկման հաշվարկների նկատմամբ վերահսկողության միջոցները: Մենք թեստավորել ենք խմբային արժեզրկման հաշվարկի հիմքում ընկած մոդելներն ու ենթադրությունները, մոդելների բանաձևերն ու մուտքային տվյալները, ինչպիսիք են վարկերի զուտ դուրսգրումներն ու ժամկետանց օրերը: Անհատական հիմունքներով հաշվարկված արժեզրկման գծով կորուստների համար մենք թեստավորել ենք արժեզրկման բացահայտման և քանակական գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունները, ներառյալ հաշվարկի հիմքում ընկած գրավի առարկայի գնահատումը ու ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսումը: Մենք ուշադրությունը կենտրոնացրել ենք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արժեզրկման հայտանիշեր ունեցող իրավաբանական անձանց տրված նշանակալի վարկերի վրա: Մենք նաև իրականացրել ենք ընթացակարգեր Բանկի՝ վարկային ռիսկին ենթարկվածությունը և արժեզրկման գծով պահուստի գնահատման համար կատարված առանցքային ենթադրություններն ու դատողությունները նկարագրող բացահայտումների նկատմամբ (Ծանոթագրություն 21):

Բանկի 2017թ. Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բացի ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրում կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված, մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն տրամադրվի մեզ, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, և թե արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և Տնօրենների խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է ղեկավարի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Տնօրենների խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Տնօրենների խորհրդին նաև տրամադրում ենք հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Տնօրենների խորհրդին հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ, խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս աուդիտի առաջադրանքի պատասխանատուն էրիկ Հայրապետյանն է:

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Գլխավոր տնօրեն՝ Լ. Սարգսյան՝
Ի դեմս լիազորված անձ է. Հայրապետյանի
(գործող 2016թ. օգոստոսի 1-ին տրված լիազորագրի
հիման վրա)
Աուդիտի բաժնի հիմնադիր գործընկեր՝

20 մարտի, 2018թ.

Էրիկ Հայրապետյան

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	<i>Ծան.</i>	<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
Տոկոսային եկամուտ	5	49,297,198	42,624,265
Տոկոսային ծախս	5	(30,932,889)	(27,749,228)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		18,364,309	14,875,037
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	6	3,577,025	2,866,115
Միջնորդավճարների գծով ծախս	7	(791,890)	(610,329)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		2,785,135	2,255,786
Ցեսիայից օգուտ	8	-	1,096,824
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ (վնաս)/օգուտ	9	(1,976,234)	1,055,909
Արտարժուրթային գործառնություններից զուտ օգուտ	10	5,815,335	2,465,343
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ		424,708	736,347
Այլ գործառնական եկամուտ	11	2,159,541	1,561,640
Այլ գործառնական ծախսեր	12	(1,892,480)	(1,461,489)
Գործառնական եկամուտ		25,680,314	22,585,397
Արժեզրկումից կորուստներ	13	(5,811,644)	(5,434,401)
Գործառնական եկամուտ արժեզրկումից հետո		19,868,670	17,150,996
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(6,240,813)	(5,675,290)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	14	(4,091,161)	(3,746,410)
Շահույթ մինչև շահութահարկ		9,536,696	7,729,296
Շահութահարկի գծով ծախս	15	(1,886,709)	(1,522,610)
Հաշվետու տարվա շահույթ		7,649,987	6,206,686
Այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո			
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ			
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		462,604	1,435,355
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(424,708)	(736,347)
- Շահութահարկի ազդեցություն		(7,579)	(139,802)
Ընդամենը հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		30,317	559,206
Այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո		30,317	559,206
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		7,680,304	6,765,892

1-ից 72-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել են ղեկավարության կողմից 2018թ. մարտի 20-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից՝

Տնօրինության նախագահ – Գլխավոր տնօրենի պաշտոնակատար և ֆինանսական տնօրեն

Գևորգ Թառումյան

Գլխավոր հաշվապահ

Գոհար Խաչատրյան

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	<i>Ծան.</i>	<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16	107,616,368	135,280,872
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	17	3,968,064	3,130,071
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	18	9,888,078	12,408,292
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	19	10,842,890	4,853,302
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	20	8,675,394	6,446,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21	479,640,981	513,218,709
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ			
- Բանկի կողմից պահվող	22	37,337,539	36,255,642
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	22	5,968,305	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	23	7,126,916	3,651,239
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		-	1,321,801
Այլ ակտիվներ	24	6,657,562	2,796,698
		<u>677,722,097</u>	<u>719,363,423</u>
Ընդամենը ակտիվներ			
Պարտավորություններ			
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	17	686,306	2,535,283
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	25	40,004,001	71,834,882
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	26	6,121,693	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	27	375,170,779	414,608,686
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	28	40,932,595	18,124,500
Այլ փոխառու միջոցներ	29	98,128,094	102,735,039
Ստորադաս փոխառություններ	29	40,919,768	40,811,255
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		990,256	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	15	1,025,103	1,442,872
Այլ պարտավորություններ	30	3,841,631	2,873,138
		<u>607,820,226</u>	<u>654,965,655</u>
Ընդամենը պարտավորություններ			
Կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	31	32,087,360	32,087,360
Էմիսիոն եկամուտ		7,755,179	7,755,179
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		338,214	307,897
Զբաղիված շահույթ		29,721,118	24,247,332
		<u>69,901,871</u>	<u>64,397,768</u>
Ընդամենը կապիտալ			
Ընդամենը կապիտալ և պարտավորություններ		<u>677,722,097</u>	<u>719,363,423</u>

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության

2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
<i>Ծան.</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	45,679,533	40,931,425
Վճարված տոկոսներ	(28,386,448)	(23,817,560)
Ստացված միջնորդավճարներ	3,577,025	2,866,115
Վճարված միջնորդավճարներ	(791,890)	(610,329)
Զուտ (վճարումներ)/նուտքեր իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	(1,933,348)	676,407
Զուտ (վճարումներ)/նուտքեր արտարժույթով գործառնականություններից	3,601,374	2,724,237
Ելքեր այլ գործառնական ծախսերի գծով	(1,892,480)	(1,461,489)
Մուտքեր այլ գործառնական եկամտի գծով	2,159,541	1,427,995
Աշխատավարձ և աշխատակազմին վճարված այլ գումարներ	(5,726,848)	(5,754,347)
Ելքեր այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով	(3,223,321)	(2,967,916)
Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/նվազում		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(814,603)	(2,665,582)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(5,003,619)	2,754,468
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(2,223,000)	(464,617)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	34,518,400	(193,906,455)
Այլ ակտիվներ	(3,934,632)	(704,138)
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում / (նվազում)		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(1,894,376)	2,330,730
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(31,378,969)	50,005,742
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,096,286	(18,999,995)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(46,389,246)	119,077,450
Այլ պարտավորություններ	359,730	(239,818)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից (մինչև շահութահարկը)	(37,600,891)	(28,797,677)
Վճարված շահութահարկ	-	(930,000)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից	(37,600,891)	(29,727,677)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումներ	(4,345,562)	(1,373,907)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	2,048	145,298
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերումներ	(17,533,115)	(15,698,772)
Մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից	20,417,703	15,036,412
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների ձեռքբերումներ	(79,345,696)	(38,114,289)
Մուտքեր մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների մարումներից	72,727,616	21,633,698
Հայկական բանկերի և վարկային կազմակերպությունների պարտատոմսերի ձեռքբերում	(612,754)	-
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(8,689,760)	(18,371,560)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Վճարված շահաբաժիններ	31 (2,176,201)	(1,685,286)
Մուտքեր այլ փոխառու միջոցներից	67,496,831	77,618,450
Այլ փոխառու միջոցների մարում	(72,097,598)	(53,479,054)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	22,504,610	17,815,044
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից	15,727,642	40,269,154
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում	(30,563,009)	(7,830,083)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	2,898,505	397,638
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա սկզբում	135,280,872	142,713,317
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա վերջում	16 107,616,368	135,280,872

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

<i>(հազ. դրամ)</i>	<i>Ծան.</i>	<i>Կանոնադրական կապիտալ</i>	<i>Էմիսիոն եկամուտ</i>	<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների վերագնահատման պահուստ</i>	<i>Չբաշխված շահույթ</i>	<i>Ընդամենը կապիտալ</i>
Մնացորդն առ 2016թ. հունվարի 1		32,087,360	7,755,179	(251,309)	19,725,932	59,317,162
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ						
Հաշվետու տարվա շահույթ		-	-	-	6,206,686	6,206,686
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		-	-	559,206	-	559,206
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	559,206	6,206,686	6,765,892
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ						
Շահաբաժիններ	31	-	-	-	(1,685,286)	(1,685,286)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ		-	-	-	(1,685,286)	(1,685,286)
Մնացորդը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		32,087,360	7,755,179	307,897	24,247,332	64,397,768
Մնացորդն առ 2017թ. հունվարի 1		32,087,360	7,755,179	307,897	24,247,332	64,397,768
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ						
Հաշվետու տարվա շահույթ		-	-	-	7,649,987	7,649,987
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		-	-	30,317	-	30,317
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	30,317	7,649,987	7,680,304
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ						
Շահաբաժիններ	31	-	-	-	(2,176,201)	(2,176,201)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ		-	-	-	(2,176,201)	(2,176,201)
Մնացորդը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		32,087,360	7,755,179	338,214	29,721,118	69,901,871

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթացվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1. Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայնեբարտբանկ» ՓԲԸ) (այսուհետ «Բանկ») հիմնադրվել է 1992թ. սեպտեմբերի 8-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերվեց «Թի-Ղի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերության կողմից, որը գնեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում «Թի-Ղի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը վերանվանվեց «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ): 2013թ-ին «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) ընկերությունը ձեռք բերեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 23-ին Կերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը (այսուհետ՝ «ՎԶԵԲ») ամբողջովին գնեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 20,749 բաժնետոմսերը:

2016թ. դեկտեմբերի 21-ին «Ի-ԷՍ-Փի-ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) ընկերությունից գնեց Բանկի բաժնետոմսերի 13.5%-ը:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են «Ամերիա Գրուպ»-ը (Սի-Ուայ) ընկերությունը, «ՎԶԵԲ»-ը և «Ի-ԷՍ-Փի-ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը, որոնց համապատասխանաբար պատկանում է Բանկի 65.8%, 20.7% և 13.5% բաժնետոմսերը:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է հանդիսանում ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի ու երաշխիքների տրամադրումը, դրամավճարային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկն ունի տասնչորս մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0015, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 9: Բանկի աշխատողների միջին քանակը 2017թ. 667 է (2016թ.՝ 597):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 37-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

2017 թվականը բավականին դրական էր Հայաստանի տնտեսության համար: ՀՆԱ-ի աճը գերազանցել է նախորդ տարվա կանխատեսումները գրեթե երկու անգամ և ակնկալվում է, որ այն կլինի 7% -ի տարվա համար: Աճը հիմնականում պայմանավորված է առևտրի, արտադրության և ֆինանսական միջնորդությունների գծով աճի հետ: ՍԳԻ- ն ամբողջ տարվա ընթացքում շատ կայուն է եղել՝ 2017թ.-ի համար մոտ 1%: Նույնը կարելի է ասել դրամ / ԱՄՆ դոլար փոխարժեքի մասին: Արտաքին առևտուրն արձանագրվել է 20% -ից ավել աճ, ինչպես արտահանման, այնպես էլ ներմուծման համար: 2016 թվականին որոշակի անկումից հետո դրամական փոխանցումները նույնպես գրանցեցին երկնիշ աճ: Արտաքին պահուստներում գրանցվել է մոտ 5% աճ:

Հաշվի առնելով բոլոր վերը նշված հանգամանքները, ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխան միջոցներ է ձեռնարկում Բանկի բիզնեսի կայունության ապահովման համար, ինչպես ներկայիս պայմաններում, այնպես էլ առաջիկայում հնարավոր պոտենցիալ ճնշումների դեպքում:

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով: Բացառություն են կազմում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

2. **Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)**

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը Բանկի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ֆինանսական տեղեկատվությունը՝ ներկայացված ՀՀ դրամով, կլորացված է մինչև մոտակա հազար ՀՀ դրամ: 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն են համապատասխանաբար 484.10 ՀՀ դրամ և 483.94 ՀՀ դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 580.10 ՀՀ դրամ և 512.20 ՀՀ դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար դեկավարությունը պետք է կատարի դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» և Ծանոթագրություն 38-ում՝ «Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում»:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ

Բանկը կիրառել է հետևյալ վերանայված ՖՀՄՍ-ները, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2017 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Բանկը չի կիրառել որևէ ստանդարտ կամ փոփոխություն, որը նախկինում ընդունվել է, բայց ներկայումս դեռ գործող չէ: Փոփոխությունների էությունը և ազդեցությունները նկարագրված են ստորև.

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7-ում՝ «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն». բացահայտման նախաձեռնություն

Ըստ նոր պահանջների՝ ընկերությունները պետք է բացահայտեն տեղեկատվություն ֆինանսավորման գործունեության հետևանքով իրենց ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխությունների վերաբերյալ, ներառյալ փոփոխությունները ինչպես դրամական հոսքերից, այնպես էլ ոչ դրամական հոդվածներից (օր.՝ փոխարժեքային տարբերությունից օգուտներն ու վնասները): Բանկը 39-րդ ծանոթագրությունում տրամադրել է տեղեկատվությունը ինչպես ընթացիկ, այնպես էլ համեմատական ժամանակաշրջանի համար:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում՝ «Շահութահարկ». չիրացված կորուստների գծով հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչումը

Փոփոխությունները հստակեցնում են, որ ընկերությունը պետք է հաշվի առնի, թե արդյոք հարկային օրենսդրությունը սահմանափակում է հարկվող շահույթի աղբյուրները, որոնց նկատմամբ այն կարող է նվազեցումներ կատարել չիրացված կորուստներին վերաբերող նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները վերականգնելիս: Ավելին, փոփոխությունները տրամադրում են ուղեցույց, թե ինչպես ընկերությունը պետք է որոշի ապագա հարկվող շահույթը, և բացատրում այն հանգամանքները, երբ հարկվող շահույթը կարող է ներառել որոշ ակտիվների վերադարձը իրենց հաշվեկշռային արժեքից ավելի մեծ արժեքով: Փոփոխությունների կիրառումը չի ազդում Բանկի ֆինանսական վիճակի և արդյունքների վրա, քանի որ Բանկը չունի նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ կամ ակտիվներ, որոնք գտնվում են փոփոխությունների շրջանակում:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, բացառությամբ Ծանոթագրություն 2-ի (ե) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները վերահաշվարկվում են Բանկի համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի՝ գործարքների կատարման օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտմամբ ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերահաշվարկի արդյունքում առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկման արդյունքում առաջացած տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս, կամ դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքներ որակված դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային տարբերությունների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները, և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքը, իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն, որը՝

- ձեռք է բերվել կամ ստանձնվել է հիմնականում կարճ ժամանակամիջոցում վաճառելու կամ հետգնելու նպատակով, կամ
- միասին կառավարվող ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի պատկերի վերաբերյալ, կամ
- ածանցյալ ֆինանսական գործիք է (բացառությամբ այնպիսի ածանցյալ գործիքի, որը ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր է կամ նախատեսված է որպես արդյունավետ հեջավորման գործիք), կամ
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ կազմակերպության կողմից նախատեսվել է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները կարող է նախատեսել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում.

- ▶ ակտիվների կամ պարտավորությունների ներքին կառավարումը, գնահատումը և ներկայացումը իրականացվում է իրական արժեքի հիմունքով,
- ▶ այն վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհետևողականությունը, որը այլապես կառաջանար, կամ
- ▶ ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

3. **Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)**

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Պոտենցիալ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Պոտենցիալ ոչ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները սկզբնական ճանաչման պահին չեն վերադասակարգվում իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող են վերադասակարգվել իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե Բանկը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը:

Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք Բանկը:

- մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսել է որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- կարող է չփոխհատուցել ըստ էության ողջ իր սկզբնական ներդրումը այլ պատճառով, քան վարկային ռիսկի վատթարացումը:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը հստակ մտադրված է և ի վիճակի է պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ նրանց՝

- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսում է որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, կամ
- որոնք Բանկը դասակարգում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք բավարարում են վարկերի կամ դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են ոչ ածանցյալ գործիք հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ, որոնք Բանկի կողմից նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ որոնք դասակարգված չեն որպես փոխառություններ ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

(ii) Ճանաչում

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները կամ վաճառքները հաշվառվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին այն չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած՝ այն դեպքում, երբ դա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք Բանկը կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ հետևյալ ֆինանսական ակտիվների՝

- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, որոնք չափվում են անորոտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները, որոնք չափվում են անորոտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքների մեջ ներդրումներ, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են անորոտիզացված արժեքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի որակվում որպես ապաճանաչման ենթակա:

(iv) Անորոտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության անորոտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի ցանկացած մարումներ, գումարած կամ հանած սկզբնական ճանաչված գումարի և մարման գումարի միջև ցանկացած տարբերության կուտակված անորոտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ հանած ֆինանսական ակտիվի արժեքից մինչև սկզբնական ճանաչված գումարը: Հավելավճարները և գեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և անորոտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ, ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական, կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգմամբ: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ համապատասխան հիմունքով, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ երբ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Բանկի՝ շուկայական և վարկային ռիսկին ենթակա ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների պորտֆելները կառավարվում են շուկայական կամ վարկային ռիսկի զուտ ենթարկվածության սկզբունքով և չափվում են՝ հիմք ընդունելով զուտ երկար դիրքի վաճառքի գինը (կամ այն գինը, որը կվճարվեր զուտ կարճ դիրքը փոխանցելու դիմաց): Պորտֆելի մակարդակով կատարվող այս ճշգրտումները բաշխվում են առանձին ակտիվների և պարտավորությունների միջև՝ պորտֆելի յուրաքանչյուր առանձին գործիքի համապատասխան ռիսկերի ճշգրտման հիման վրա:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը.
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է կապիտալում՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է, և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Եթե գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է նույն փոխատուի՝ էականորեն տարբերվող պայմաններով տրամադրած այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, կամ առկա պարտավորության պայմանները էականորեն փոփոխվում են, ապա դա դիտվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Հետզնման պայմանագրերով (ռեպո) վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի նկատմամբ պարտավորությունը ներառվում է հետզնման գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետզնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզնման պայմանագրերով (հակադարձ ռեպո) ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետզնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, տոկոսադրույքների, արտարժույթների փոխարժեքների, թանկարժեք մետաղների՝ բորսաներում շրջանառվող օպցիոնները, ինչպես նաև այս գործիքների ցանկացած համակցություն:

Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումը կատարվում է ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում:

Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Թեև Բանկն ածանցյալ գործիքների առք ու վաճառք իրականացնում է ռիսկի հեջավորման նպատակով, այս գործիքները չեն համապատասխանում հեջի հաշվառման պահանջներին:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն անրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

վարձակալված գույքի բարելավումներ	5-ից 10 տարի
համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր	5-ից 10 տարի
տնտեսական գույք	5-ից 10 տարի
փոխադրամիջոցներ	7 տարի

Վարձակալված միջոցների բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի, լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման գծով ծախսումներ: Ամորտիզացիան ճանաչվում է որպես ծախս շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(զ) Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները կամ ակտիվներից և պարտավորություններից բաղկացած օտարման ենթակա խմբերը, որոնց վերականգնումն ակնկալվում է հիմնականում վաճառքի, այլ ոչ՝ շարունակական օգտագործման միջոցով, դասակարգվում են որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվներ: Ամփոփապես նախքան որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգումը, ակտիվները կամ օտարման ենթակա խմբերի բաղադրիչները վերաչափվում են Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այնուհետև ակտիվները կամ օտարման ենթակա խմբերը չափվում են հետևյալ արժեքներից նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(է) Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը կարող է արժեզրկված լինել: Նման վկայության առկայության դեպքում, Բանկը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է որևէ հայտանիշ ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման մասին, որը հանդիսանում է սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք (կորստի դեպք), և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Բացի այդ, վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեքում ներդրման իրական արժեքի՝ իր սկզբնական արժեքից նշանակալի կամ տևողական նվազումը նույնպես հանդիսանում է արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ:

(i) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ չկա, ապա Բանկը ներառում է այդ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է օբյեկտիվ հայտանիշ, որ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորուստ է տեղի ունեցել, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և ապագա գնահատված դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն, ներառյալ սպասվող դրամական հոսքերը երաշխիքներից և գրավներից, զեղչված վարկի նախնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(է) Արժեզրկում (շարունակություն)

Վարկի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն վերագրել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստները) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման, և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

Վերանայված վարկեր

Հնարավորության դեպքում Բանկը ձգտում է վերանայել վարկերը, այլ ոչ թե բռնազանձել գրավադրված գույքը: Դա կարող է լինել վճարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագրի կնքման միջոցով:

Նման վերակազմակերպումների հաշվապահական հաշվառման մոտեցումը հետևյալն է

- Եթե վարկի արժույթը փոխում է, ապա հին վարկը ապաճանաչվում է, և նոր վարկ է ճանաչվում.
- Եթե վարկի վերանայումը պայմանավորված չէ վարկառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա Բանկը կիրառում է նույն մոտեցումը, ինչ ֆինանսական պարտավորությունների դեպքում, ինչպես նկարագրված է վերևում:
- Եթե վերանայումը պայմանավորված է վարկառուի ֆինանսական դժվարություններով, և վարկը համարվում է արժեզրկված վերանայումից հետո, Բանկը նոր պայմաններին համապատասխան ապագա դրամական հոսքերի բերված արժեքի՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և մինչև վերանայումը հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերությունը ճանաչում է որպես արժեզրկումից կորուստներ հաշվետու ժամանակաշրջանում: Եթե վարկը վերանայումից հետո արժեզրկված չէ, Բանկը վերահաշվարկում է արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պայմանները վերանայվելուց հետո վարկը այլևս ժամկետանց չի համարվում: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերակազմակերպված վարկերը, հավաստիանալու համար, որ բոլոր չափանիշները բավարարված են և, որ ապագա վճարումները կատարվելու են: Վարկերը շարունակում են ենթարկվել անհատական կամ կոլեկտիվ արժեզրկման գնահատման, որը հաշվարկվում է վարկի սկզբնական կամ ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա:

Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար հետևում է վերանայված վարկերին՝ համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են, և ապագա վճարումների կատարումը հավանական է: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական կամ ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չզննանշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ դրանց արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ հայտանիշ, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների՝ ներկա շուկայական տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(ե) Արժեզրկում (շարունակություն)

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու ամորտիզացիան, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն վերագրել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշները բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ նվազեցված վաճառքի ծախսերով, ու օգտագործման արժեքից առավելագույնի տարբերություն: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի: Գուդվիլի արժեզրկումը չի հակադարձվում:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են՝ զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման՝ մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, կիրառելիության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Վերականգնվող ման գծով պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը հաստատում է վերականգնվող ման մանրամասն պաշտոնական պլանը, և երբ սկսվում է վերականգնվողում կամ դրա մասին հայտարարվում է հանրությանը: Ապագա գործառնական ծախսերի գծով պահուստ չի ձևավորվում:

(թ) Փոխառու միջոցներ

Թողարկված ֆինանսական գործիքները կամ դրանց բաղկացուցիչները դասակարգվում են որպես պարտավորություններ, եթե պայմանագրային համաձայնության արդյունքում Բանկն ունի պարտավորություն փոխանցելու դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ, կամ այլ կերպ կատարելու պարտավորությունները, բացի հաստատուն գումարով դրամական միջոցների կամ այլ ֆինանսական ակտիվների՝ սեփական բաժնեմասային գործիքների հաստատուն քանակով փոխարինելը:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(թ) Փոխառու միջոցներ (շարունակություն)

Նման գործիքները իրենց մեջ ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները, բանկերի միջոցները, հաճախորդների հաշիվները, այլ փոխառու միջոցները, թողարկված պարտատոմսերը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառու միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառման միջոցով: Պարտավորության ապահովման դեպքում, ինչպես նաև ամորտիզացիայի ընթացքում, եկամուտներն ու ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

(ժ) Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները, ինչպես նաև տրամադրում է վարկային ապահովագրման այլ տեսակներ:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել սահմանված վճարումներ, փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով՝ հանած գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան, կամ երաշխավորության գծով ցանկացած կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխավորության գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն, և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը դասակարգում է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- եթե Բանկն ունի իր վարկային պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին փորձ, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկային պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(ի) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(i) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(ii) Բաժնետիրական կապիտալի հետզնում

Երբ որպես կապիտալ ճանաչված բաժնետիրական կապիտալը հետ է գնվում, վճարված հատուցման գումարը, ներառյալ ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, ճանաչվում է որպես կապիտալի նվազում:

3. **Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)**

(հ) Բաժնետիրական կապիտալ (շարունակություն)

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(լ) Սեզմենտային հաշվետվություն

Բանկի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ Մանրաձախ բանկային գործունեություն, Կորպորատիվ բանկային գործունեություն, Առևտրային և Ներդրումային բանկային գործունեություն:

(խ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ հարկի այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միավորներին կամ ուղղակիորեն կապիտալում ճանաչված՝ բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում կամ ուղղակիորեն կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ գուղվիլ, որը չի նվազեցվում հարկային նպատակներով, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որոնք ազդեցություն չունեն ոչ հաշվապահական, ոչ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերություններ, որտեղ մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալվում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(ծ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման ամսաթվին:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(կ) Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես ֆինանսական վարձակալ

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալությունը որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից վարձակալվող գույքի իրական արժեքի չափով, կամ, ցածր լինելու դեպքում, նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքով: Նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքը հաշվարկելու համար որպես գեղչման գործակից օգտագործվում է վարձակալության ներքին տոկոսադրույքը, երբ այն հնարավոր է կիրառել, հակառակ դեպքում՝ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ակտիվի արժեքի մեջ: Վարձակալական վճարները համաչափորեն բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և չնարված պարտավորության նվազեցման միջև: Ֆինանսական ծախսը տարածվում է վարձակալության ողջ ժամանակահատվածի վրա այնպես, որ հաշվարկվի հաստատուն դրույքաչափ պարտավորության յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի մնացորդային արժեքի նկատմամբ:

Վարձակալի կողմից ֆինանսական վարձակալության գործունեությանը ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումներն արտացոլվում են վարձակալված ակտիվների կազմում:

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես ֆինանսական վարձատու

Բանկը ճանաչում է վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը վարձակալության զուտ ներդրման գումարի չափով՝ վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից սկսած: Ֆինանսական եկամուտը հիմնված է զուտ չնարված ներդրման հաստատուն եկամտաբերության գործակցի օգտագործման մոդելի վրա: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են վարձակալությունից դեբիտորական պարտքի հաշվարկման մեջ:

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի ժամանակ ռիսկերը և հատույցները ըստ էության պահվում են վարձակալի կողմից, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս հավասարաչափ մասհանումների միջոցով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ընդգրկվում այլ գործառնական ծախսերի մեջ:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձատու

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացնում է գործառնական վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվը՝ ըստ ակտիվի բնույթի: Գործառնական վարձակալությունից ստացվող վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ որպես այլ եկամուտ: Վարձակալներին տրամադրված զեղչերի համախառն գումարը արտացոլվում է որպես վարձակալությունից եկամտի նվազեցում՝ հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Գործառնական վարձակալության պայմանագրի հետ կապված սկզբնական ուղղակի ծախսումները ավելացվում են վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին:

(h) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ստորև ներկայացված են ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

2014 թ. հուլիսին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի վերջնական տարբերակը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքներին վերաբերող նախագծի բոլոր փոփոխությունները և փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին՝ «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը», և ՖՀՄՍ 9-ի բոլոր նախկին տարբերակներին: Ստանդարտը ներկայացնում է դասակարգման, չափման, ինչպես նաև արժեզրկման և հեջավորման հաշվառման նոր պահանջներ:

ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018 թ.-ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Բացի հեջավորման հաշվառումից, հետադարձ կիրառումը պահանջվում է, սակայն համադրելի տեղեկատվության վերահաշվարկը պարտադիր չէ:

Բանկը նախատեսում է կիրառել նոր ստանդարտը՝ ճանաչելով անցման կուտակային ազդեցությունը հաշվետու տարվա սկզբի բաշխված շահույթում և առանց համեմատական տեղեկատվությունը վերահաշվարկելու:

Բանկը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ազդեցությունը գնահատելու փուլում, սակայն այդ ազդեցության որևէ ողջամիտ գնահատում դեռևս առկա չէ:

(ա) Դասակարգում և չափում

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, բոլոր պարտքային ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն համապատասխանում «բացառապես հիմնական գումարի և տոկոսների վճարման» չափանիշին (SPPI), սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Այս չափանիշի համաձայն՝ պարտքային գործիքները, որոնք չեն համապատասխանում «վարկավորման հիմնական պայմաններին», ինչպիսիք են պարունակվող փոխարկման օպցիոնով գործիքները կամ առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկերը, գնահատվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: SPPI չափանիշին համապատասխանող պարտքային ֆինանսական ակտիվների համար սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգումը որոշվում է բիզնես մոդելի հիման վրա, որի համաձայն այդ գործիքները կառավարվում են.

- գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու նպատակով, չափվում են ամորտիզացված արժեքով.
- գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու և վաճառքի նպատակով, չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով.
- այլ նպատակով պահվող գործիքները, ներառյալ առևտրային ֆինանսական ակտիվները, գնահատվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժնային ֆինանսական ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որոշում է կայացվել, առանց հետագայում վերանայելու իրավունքի, դրանք դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներից ողջ իրացված և չիրացված շահույթն ու վնասն, բացառությամբ շահաբաժինների, ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, առանց շահույթում կամ վնասում հետագա վերադասակարգման:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(h) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը հիմնականում մնում են անփոփոխ ՀՀՄՍ 39-ի պահանջների համեմատ: Ածանցյալներ գործիքները կշարունակեն չափվել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Բանկը ակնկալում է, որ այն ակտիվները, որոնք չափվում են իրական արժեքով կշարունակի չափել իրական արժեքով:

Ակնկալվում է, որ պարտքային արժեթղթերը, որոնք ներկայումս դասակարգված են որպես վաճառքի համար մատչելի, ՖՀՄՍ 9-ով կչափվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով, քանի որ Բանկը ակնկալում է ոչ միայն պահել այդ ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքագրելու համար, այլ նաև համեմատաբար հաճախակիորեն իրականացնել էական գումարով վաճառքներ: Սպասվում է, որ բոլոր վարկերը պետք է բավարարեն «բացառապես մայր գումարի և տոկոսների վճարման» չափանիշին և կշարունակվեն չափվել ամորտիզացված արժեքով:

բ) Արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է Բանկից ճանաչել պահուստ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող բոլոր պարտքային ֆինանսական ակտիվների, ինչպես նաև վարկային պարտավորվածությունների և երաշխիքների գծով ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) համար: Պահուստը որոշվում է ԱՎԿ-ի հիման վրա, որը կապված է հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում դեֆոլտի հավանականության հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի նշանակալի աճ: Այդ դեպքում պահուստը հիմնված է ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ-ի վրա:

Եթե ֆինանսական ակտիվը համապատասխանում է գնված կամ ստեղծած արժեզրկված ֆինանսական ակտիվի սահմանմանը, ապա պահուստը հաշվարկվում է ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ԱՎԿ-ի փոփոխության հիման վրա: Այս փուլում Բանկը ավարտել է սեզմենտավորումը, համաձայն որի վարկային պորտֆելը կբաժանվի երեք մասերի ԱՎԿ-ի հաշվարկման համար՝ իրավաբանական անձանց տրված վարկեր, հիփոթեք և այլ մանրածախ/սպառողական վարկեր: PD, EAD and LDG մոդելները ավարտական փուլում են: Մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք պետք է օգտագործվեն PD մոդելներում, ևս համաձայնեցված են և ներկայումս վերջնական թեստավորման փուլում են: ԱՎԿ-ի կանխատեսման համար Բանկը հաշվի կառնի երեք սցենարներ՝ հիմնական, լավատեսական և վատատեսական:

ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ»

ՖՀՄՍ 15-ը հրապարակել է 2014 թ. -ի մայիսին և փոփոխվել 2016 թ. -ի ապրիլին: Այն կփոխարինի հասույթի ճանաչման ՖՀՄՍ-ների ներկայիս բոլոր պահանջներին: 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար պահանջվում է լիարժեք հետընթաց կիրառություն կամ փոփոխված հետընթաց կիրառություն: Բանկը նախատեսում է ընդունել նոր ստանդարտը՝ փոփոխված հետընթաց կիրառման եղանակով՝ ճանաչելով անցման կուտակային ազդեցությունը տարեսկզբի չբաշխված շահույթում 2018 թվականի հունվարի 1-ին, առանց վերահաշվարկելու համեմատական տեղեկատվությունը:

ՖՀՄՍ 15-ը սահմանում է հինգ քայլերի մոդել՝ հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի հաշվառման համար: ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն՝ հասույթը պետք է ճանաչվի փոխհատուցման գումարի չափով, որի նկատմամբ ընկերությունն ակնկալում է ստանալ իրավունք՝ հաճախորդին ապրանքներ և ծառայություններ փոխանցելու դիմաց: Սակայն, տոկոսային եկամուտները և միջնորդավճարները, որոնք ֆինանսական գործիքների և վարձակալության անբաժան մաս են կազմում, կշարունակեն գտնվել ՖՀՄՍ 15-ի շրջանակներից դուրս և կկարգավորվեն այլ կիրառելի ստանդարտներով (օր.՝ ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 16՝ «Վարձակալություն»): Արդյունքում նոր ստանդարտի ընդունումը ազդեցություն չի ունենա Բանկի հասույթի մեծ մասի վրա:

Բանկը ներկայումս չի ակնկալում էական ազդեցություն ՖՀՄՍ 15-ի ընդունման գծով:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(h) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 2 Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների գործարքների դասակարգումը և չափումը.

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 2-ում:

ՀՀՄՄ-ն թողարկել է ՖՀՄՍ 2 «Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ» ստանդարտի փոփոխությունները, որոնք վերաբերում են երեք հիմնական ոլորտների. իրավունքի առաջացման պայմանների ազդեցությունը դրամական միջոցներով մարվող բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքների վրա, ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով պարտավորությունների հաշվանցման հնարավորությամբ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքների դասակարգումը, և հաշվառումը, երբ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքների պայմանների փոփոխության հետևանքով դրանց դասակարգումը փոխվում է դրամական միջոցներով մարվողից բաժնային գործիքներով մարվողների:

Ընկերությունները պետք է կիրառեն փոփոխություններն առանց նախորդ ժամանակաշրջանների վերահաշվարկման, սակայն հետընթաց կիրառությունը թույլատրվում է, եթե փոփոխությունները կիրառվում են բոլոր երեք ոլորտների նկատմամբ, և այլ պահանջները բավարարվում են:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2018թ. -ի հունվարի 1-ից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է: Բանկը ներկայումս չի ակնկալում էական ազդեցություն փոփոխությունների ընդունման հետևանքով:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16-ը թողարկվել է 2016 թ. -ի հունվարին և փոխարինում է ՀՀՄՍ 17-ին՝ «Վարձակալություն», ՖՀՄՄ 4-ին՝ «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՄԿ 15-ին՝ «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ» և ՄՄԿ 27-ին՝ «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը»: ՖՀՄՍ 16-ը սահմանում է վարձակալության ճանաչման, չափման, ներկայացման և բացահայտման սկզբունքները և պահանջում է վարձակալներին հաշվառել բոլոր վարձակալությունները հաշվեկշռային միասնական մոդելի հիման վրա՝ ՀՀՄՍ 17-ի ֆինանսական վարձակալության հաշվառման նման: Ստանդարտը ներառում է վարձակալության ճանաչման երկու բացառություն՝ ցածրարժեք ակտիվների վարձակալություններ և կարճաժամկետ վարձակալություններ (այսինքն, 12 ամիս կամ պակաս ժամկետով վարձակալություններ): Վարձակալության ժամկետի մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ վարձակալը պետք է ճանաչի պարտավորություն՝ վարձակալության վճարումները կատարելու համար (այսինքն, վարձակալության պարտավորություն) և ակտիվ, որը ներկայացնում է վարձակալության ժամկետի ընթացքում ակտիվի օգտագործման իրավունքը (այսինքն, ակտիվը՝ օգտագործման իրավունքի ձևով): Վարձակալները պետք է առանձին ճանաչեն վարձակալության պարտավորության գծով տոկոսները և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ամորտիզացիայի գծով ծախսերը:

Վարձակալներից նաև կպահանջվի վերագնահատել վարձակալության գծով պարտավորությունները որոշակի իրադարձությունների տեղի ունենալու դեպքում (օրինակ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ապագա վարձակալության վճարների փոփոխություն, որը պայմանավորված է այդ վճարումների որոշման համար օգտագործվող ինդեքսի կամ փոխարժեքի փոփոխությամբ): Դեպքերի մեծ մասում վարձակալը պետք է ճանաչի վարձակալության պարտավորության վերագնահատումը՝ որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ճշգրտում:

ՖՀՄՍ 16-ով վարձատուների կողմից հաշվառումը զգալիորեն չի փոխվել ներկայիս ՀՀՄՍ 17-ի համեմատ: Վարձատուները կշարունակեն դասակարգել բոլոր վարձակալությունները՝ օգտագործելով ՀՀՄՍ 17-ի դասակարգման սկզբունքները, և առանձնացնել վարձակալության երկու տեսակ՝ գործառնական և ֆինանսական վարձակալություններ:

ՖՀՄՍ 16-ը նաև պահանջում է վարձակալներին և վարձատուներին բացահայտել ավելի շատ տեղեկատվություն, քան ՀՀՄՍ 17-ը:

ՖՀՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է, բայց ոչ նախքան կազմակերպությունը կսկսի կիրառել ՖՀՄՍ 15-ը: Վարձակալը կարող է կիրառել ստանդարտը ամբողջական հետընթաց կամ փոփոխված հետընթաց մոտեցմամբ:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(h) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

2018 թ. -ին Բանկը կշարունակի գնահատել \$ՀՄՍ 16-ի հնարավոր ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Տարեկան բարելավումներ 2014-2016 ժամանակահատված (թողարկված 2016թ. դեկտեմբերին)

Բարելավումները ներառում են.

\$ՀՄԿ4 Մեկնաբանություն 22 – «Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարված փոխհատուցում»

Մեկնաբանությունը հստակեցնում է, որ ոչ դրամային ակտիվի և ոչ դրամային պարտավորության ապաճանաչման ժամանակ կանխավճարի ստացման կամ փոխանցման արդյունքում առաջացող համապատասխան ակտիվի, ծախսերի և եկամուտների (կամ դրանց մի մասի) սկզբնական ճանաչման համար օգտագործվող սկիզբ փոխարժեքը որոշելիս գործարքի ամսաթիվն այն ամսաթիվն է, երբ կազմակերպությունը սկզբնապես ճանաչում է կանխավճարված փոխհատուցումից առաջացող ոչ դրամային ակտիվը կամ ոչ դրամային պարտավորությունը: Մեկնաբանությունը ուժի մեջ է մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանի համար: Քանի որ Բանկի ընթացիկ մոտեցումը համապատասխանում է մեկնաբանությանը, Բանկը չի ակնկալում էական ազդեցություն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

\$ՀՄԿ4 մեկնաբանություն 23՝ «Անորոշություն շահութահարկի հաշվարկման կանոնների վերաբերյալ»

Մեկնաբանությունը վերաբերում է շահութահարկի հաշվառմանը, երբ հարկի հաշվարկը պարունակում է անորոշություն, որն ազդում է ՀՀՄՍ 12-ի կիրառման վրա: Մեկնաբանությունը չի կիրառվում ՀՀՄՍ 12-ի շրջանակից դուրս հարկերի կամ հավաքագրումների վրա, ինչպես նաև չի պարունակում կոնկրետ պահանջներ անորոշ հարկային մեկնաբանությունների հետ կապված տոկոսների և տույժերի վերաբերյալ:

Կազմակերպությունը պետք է որոշի. արդյոք յուրաքանչյուր անորոշ հարկային մեկնաբանություն պետք է դիտարկել առանձին թե մեկ կամ մի քանի այլ անորոշ հարկային մեկնաբանությունների հետ միասին: Պետք է կիրառել այն մոտեցումը, որն ավելի լավ է կանխատեսում անորոշության հստակեցման արդյունքը: Մեկնաբանությունը նաև վերաբերում է հարկային մարմինների կողմից կատարված հարկային մեկնաբանությունների դիտարկումներին վերաբերող ելթադրություններին, որոնք արվում են կազմակերպության կողմից, ինչպես նաև այն հանգամանքին, թե ինչպես է կազմակերպությունը դիտարկում փաստերի և հանգամանքների փոփոխությունները:

Մեկնաբանությունն ուժի մեջ է մտնում 2019 թվականի հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն գոյություն ունեն որոշակի անցումային պարզեցումներ: Բանկը կսկսի կիրառել մեկնաբանությունը գործողության մեջ մոտեցում օրվանից: Քանի որ Բանկը գործում է բարդ հարկային միջավայրում, մեկնաբանության կիրառումը կարող է ազդել նրա ֆինանսական հաշվետվությունների և պահանջվող ծանոթագրությունների վրա: Բացի այդ, Բանկին կարող է անհրաժեշտ լինել մշակել գործընթացներ և ընթացակարգեր տեղեկատվություն ստանալու համար, որն անհրաժեշտ է մեկնաբանությունը ժամանակին կիրառելու համար:

4. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակներով և հիմնվելով մատուցվող ապրանքների և ծառայությունների տարատեսակների վրա՝ Բանկը բաժանվում է հետևյալ երեք սեզմենտների.

Մանրաձախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց և փոքր ու միջին ձեռնարկությունների ավանդներ, սպառողական վարկերի տրամադրում, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի սպասարկում, փոքր և միկրո վարկեր:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Գանձապետական և ֆինանսական, ներդրումային բանկային ծառայություններ և այլ կենտրոնական գործառնություններ:

4. **Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)**

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության գնահատման նպատակով դեկավարությունը հետևում է իր բիզնես միավորների գործառնական արդյունքներին առանձին-առանձին: Շահութահարկը կառավարվում է նախքան շահութահարկը շահույթի հիման վրա և բաշխվում է գործառնական սեզմենտների մեջ:

Գործառնական սեզմենտների միջև ներքին փոխանցումների գները համապատասխանում են շուկայական պայմաններին, ինչպես երրորդ կողմերի հետ գործարքներում:

2017 և 2016թթ. ընթացքում արտաքին գործընկերոջից կամ հաճախորդից ստացված և Բանկի ընդհանուր հասույթի 10% և ավելի գերազանցող հասույթով որևէ գործարք չի գրանցվել:

Ստորև նշված աղյուսակները ներկայացնում են Բանկի գործառնական սեզմենտների գծով եկամտի և շահույթի, ինչպես նաև առանձին ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

	<i>Մանրաձախ բանկային գործունեու- թյուն հազ. դրամ</i>	<i>Կորպորատիվ բանկային գործունեու- թյուն հազ. դրամ</i>	<i>Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեու- թյուն հազ. դրամ</i>	<i>Ընդամենը հազ. դրամ</i>
<i>2017</i>				
Զուտ տոկոսային եկամուտ (ծախս)	(2,737,694)	16,375,403	4,726,600	18,364,309
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	1,482,223	2,833,507	3,000,275	7,316,005
Միջսեզմենտային եկամուտ (ծախս)	12,066,784	(8,034,602)	(4,032,182)	-
Գործառնական շահույթ	10,811,313	11,174,308	3,694,693	25,680,314
Արժեզրկումից կորուստներ	(703,438)	(5,108,206)	-	(5,811,644)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(647,915)	(108,856)	(111,072)	(867,843)
Անձնակազմի գծով և այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(5,941,305)	(2,356,313)	(1,166,513)	(9,464,131)
Շահույթ մինչև շահութահարկ	3,518,655	3,600,933	2,417,108	9,536,696
Շահութահարկի գծով ծախս	(696,119)	(712,397)	(478,193)	(1,886,709)
Հաշվետու տարվա շահույթ	2,822,536	2,888,536	1,938,915	7,649,987
	<i>Մանրաձախ բանկային գործունեու- թյուն հազ. դրամ</i>	<i>Կորպորատիվ բանկային գործունեու- թյուն հազ. դրամ</i>	<i>Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեու- թյուն հազ. դրամ</i>	<i>Ընդամենը հազ. դրամ</i>
<i>2017</i>				
Տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ	78,557,262	412,689,748	74,240,375	565,487,385
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	248,023,707	335,400,570	17,535,534	600,959,811

Տոկոսակիր ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, բանկերին տրված տոկոսակիր վարկերն և փոխառությունները, հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները, հաճախորդներին տրված համախառն վարկերը և փոխատվությունները և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները:

Տոկոսակիր պարտավորությունները ներառում են բանկերի ավանդներն ու մնացորդները (բացառությամբ ոստրո հաշիվների), հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարները, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներն ու ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառու միջոցները ու ստորադաս փոխառությունները:

4. **Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)**

2017թ. -ին Բանկը վերանայել է ներքին միջոցների տրանսֆերային գնագոյացման քաղաքականությունը (սեփական կապիտալի բաշխումը սեզմենտների միջև փոխվել է) : Այս փոփոխությունը իր ազդեցությունն է ունեցել 2017թ.-ի միջսեզմենտային եկամտի/(ծախսի) վրա: 2016թ.-ի սեզմենտային տեղեկատվությունը վերաներկայացվել է՝ նոր մեթոդոլոգիայով համադրելի լինելու համար:

2016	<i>Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ</i>	<i>Կորպորատիվ բանկային գործունեություն հազ. դրամ</i>	<i>Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ</i>	<i>Ընդամենը հազ. դրամ</i>
Զուտ տոկոսային եկամուտ (ծախս)	(2,052,253)	13,801,679	3,125,611	14,875,037
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	1,470,570	3,058,723	3,181,067	7,710,360
Միջսեզմենտային եկամուտ (ծախս)	8,899,636	(6,742,078)	(2,157,558)	–
Գործառնական շահույթ	8,317,953	10,118,324	4,149,120	22,585,397
Արժեզրկումից կորուստներ	(749,239)	(4,685,162)	–	(5,434,401)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(633,600)	(85,826)	(59,068)	(778,494)
Անձնակազմի գծով և այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(4,941,067)	(2,427,731)	(1,274,408)	(8,643,206)
Շահույթ մինչև շահութահարկ	1,994,047	2,919,605	2,815,644	7,729,296
Շահութահարկի գծով ծախս	(100,195)	(867,756)	(554,659)	(1,522,610)
Հաշվետու տարվա շահույթ	1,893,852	2,051,849	2,260,985	6,206,686

2016	<i>Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ</i>	<i>Կորպորատիվ բանկային գործունեություն հազ. դրամ</i>	<i>Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ</i>	<i>Ընդամենը հազ. դրամ</i>
Տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ	60,254,233	461,773,974	58,613,279	580,641,486
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	172,461,524	472,310,438	3,108,720	647,880,682

Տոկոսակիր ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, բանկերին տրված տոկոսակիր վարկերն և փոխառությունները, հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները, հաճախորդներին տրված համախառն վարկերը և փոխատվությունները և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները:

Տոկոսակիր պարտավորությունները ներառում են բանկերի ավանդներն ու մնացորդները (բացառությամբ ոստրո հաշիվների), հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարները, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներն ու ավանդները, այլ փոխառու միջոցները ու ստորադաս փոխառությունները:

Աշխարհագրական տեղեկատվություն

Բանկն իր հիմնական գործունեությունը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Բացի ֆինանսական գործիքներից, Բանկը չունի ՀՀ-ից տարածքից դուրս այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ:

5. Զուտ տոկոսային եկամուտ

	<i>2017</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>
Տոկոսային եկամուտ		
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	43,010,061	36,883,039
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	3,016,721	1,853,537
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,059,197	1,228,587
Հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	581,451	611,213
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	538,402	768,153
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	519,822	752,499
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	308,430	265,806
Շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական գործիքներ	40,496	-
Այլ	76,079	44,421
	<u>49,150,659</u>	<u>42,407,255</u>
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	146,539	217,010
	<u>49,297,198</u>	<u>42,624,265</u>
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	15,143,588	15,765,834
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ	10,045,393	8,766,471
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,504,848	1,672,840
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,770,695	552,984
Ակրեդիտիվների գծով վճարվելիք գումարներ	408,406	445,940
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	30,182	520,236
Այլ	29,777	24,923
	<u>30,932,889</u>	<u>27,749,228</u>
Զուտ տոկոսային եկամուտ	<u>18,364,309</u>	<u>14,875,037</u>

6. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	<i>2017</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,618,717	1,274,114
Դրամական փոխանցումներ	755,527	519,754
Կանխիկացման, հաշիվների սպասարկման և հեռահար համակարգային սպասարկման ծառայություններ	687,960	465,820
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	258,080	319,171
Բրոկերային ծառայություններ	132,355	184,142
Հաշվարկային գործառնություններ	83,937	54,782
Այլ	40,449	48,332
	<u>3,577,025</u>	<u>2,866,115</u>

7. Միջնորդավճարների գծով ծախս

	<i>2017</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	592,739	407,321
Դրամական փոխանցումներ	120,513	104,680
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	48,203	71,176
Այլ	30,435	27,152
	<u>791,890</u>	<u>610,329</u>

8. Գեսիայից օգուտ

2016 թվականի ընթացքում Բանկը պահանջի իրավունքի զիջման (ցեսիայի) պայմանագրեր է կնքել չորս գործընկերոջ հետ և նրանց փոխանցել տասը պարտատիրոջ գծով վարկեր և այլ ստացվելիք գումարներ (այդ թվում՝ ամբողջապես դուրս գրված մնացորդներ) 2,130,029 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր համախառն անվանական արժեքով՝ 1,801,635 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով ապագայում ստացվելիք հատուցման դիմաց:

Ղեկավարությունը եզրակացրել է, որ Բանկը փոխանցված վարկերի և այլ ստացվելիք գումարների գծով փոխանցել է բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և այդ վարկերի և այլ ստացվելիք գումարների հաշվեկշռային արժեքի (704,811 հազար ՀՀ դրամ) ու ցեսիայի պայմանագրերի կնքման ամսաթվերի դրությամբ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքի միջև տարբերությունը ճանաչել է որպես ցեսիայից օգուտ՝ 1,096,824 հազար ՀՀ դրամ գումարի չափով: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ Բանկին վճարվել է ստացվելիք հատուցման մի մասը՝ 1,582,855 հազար ՀՀ դրամ գումարի չափով:

9. Զուտ (վնաս)/ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ վնասը՝ 1,976,234 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2016թ.՝ զուտ օգուտ՝ 1,055,909 հազար ՀՀ դրամ) ներառում է արտարժույթի և տոկոսադրույքի գծով ածանցյալ գործիքների վերազնահատում, որոնք օգտագործվում են բաց արժույթային և տոկոսադրույքների դիրքերը տնտեսապես հեջավորելու համար:

10. Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ

	<i>2017</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>
Սփոթ գործարքներից զուտ օգուտ	3,601,374	2,724,237
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերազնահատումից զուտ օգուտ/(վնաս)	2,213,961	(258,894)
	<u>5,815,335</u>	<u>2,465,343</u>

11. Այլ գործառնական եկամուտ

	<i>2017</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>
Տույժերի և տուգանքների գծով եկամուտ	1,276,206	1,337,303
Եկամուտ խորհրդատվական ծառայություններից	511,270	24,900
Այլ եկամուտ	372,065	199,437
	<u>2,159,541</u>	<u>1,561,640</u>

12. Այլ գործառնական ծախսեր

	<i>2017</i> հազ. դրամ	<i>2016</i> հազ. դրամ
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	487,142	359,890
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	408,010	311,351
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	288,189	250,323
Գործակալական վճարներ	172,030	72,267
Բրոքերային համակարգերի օգտագործման միջնորդավճարներ	94,384	125,533
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	71,545	51,380
Ինկասացիա	52,318	48,134
Մոնիթորինգի ծառայություններ	39,694	47,800
Այլ ծախսեր	279,168	194,811
	1,892,480	1,461,489

13. Արժեզրկումից կորուստներ

	<i>2017</i> հազ. դրամ	<i>2016</i> հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	5,688,706	5,396,448
Այլ ակտիվներ	122,938	37,953
	5,811,644	5,434,401

14. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	<i>2017</i> հազ. դրամ	<i>2016</i> հազ. դրամ
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	1,042,965	1,019,034
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	867,843	778,494
Գովազդ և մարքեթինգ	674,755	631,039
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	316,976	258,883
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	189,304	163,086
Մասնագիտական ծառայություններ	157,877	98,849
Անվտանգության ծառայություն	136,252	113,331
Գործուղման ծախսեր	117,628	87,173
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	106,513	102,925
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսերի վճարներ	94,490	87,427
Բարեգործություն և հովանավորություն	90,384	118,550
Ուսուցում և կրթություն	39,044	33,370
Գրասենյակային ծախսեր	30,770	28,421
Ապահովագրություն	30,106	29,501
Հարկեր (բացառությամբ աշխատավարձին վերաբերող հարկերի և շահութահարկի)	25,497	32,081
Ներկայացուցչական ծախսեր	16,902	20,532
Այլ	153,855	143,714
	4,091,161	3,746,410

15. Շահութահարկի գծով ծախս

	<i>2017</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ հարկային ծախս	2,353,859	765,182
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	(41,802)	(66,398)
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ` ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(425,348)	823,826
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	1,886,709	1,522,610

2017թ. ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2016թ-ին` 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համաձայնեցում

	<i>2017</i> <i>հազ. դրամ</i>	%	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	%
Շահույթ մինչև հարկումը	9,536,696		7,729,296	
Շահութահարկ` կիրառելի հարկային դրույքով	1,907,339	20%	1,545,859	20%
Նախորդ տարիների շահութահարկի գումարի ճշգրտում	(41,802)		(66,398)	
Զուտ օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերազնահատումից և զուտ վնաս իրական արժեքով` շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից (չհարկվող մաս)	10,338		(17,932)	
Չնվազեցվող ծախսեր	10,834		61,081	
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	1,886,709		1,522,610	

(i) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

15. **Շահույթահարկի գծով ծախս (շարունակություն)**

Արդյունավետ հարկային դրույքի համաձայնեցում (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2017թ. և 2016թ. ընթացքում:

2017 հազ. դրամ	Մնացորդն առ 2017թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված	Մնացորդն առ 2017թ. դեկտեմբերի 31
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(102,874)	72,593	-	(30,281)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(76,977)	-	(7,579)	(84,556)
Այլ ստացվելիք գումարների գծով պահուստներ և այլ պահուստներ	(197,664)	(91)	-	(197,755)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,336,197)	260,909	-	(1,075,288)
Հիմնական միջոցներ	(45,152)	(23,182)	-	(68,334)
Այլ ակտիվներ	10,500	14,743	-	25,243
Այլ պարտավորություններ	362,234	86,324	-	448,558
Այլ փոխառություններ	(56,742)	14,052	-	(42,690)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(1,442,872)	425,348	(7,579)	(1,025,103)
2016 հազ. դրամ	Մնացորդն առ 2016թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված	Մնացորդն առ 2016թ. դեկտեմբերի 31
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	20,694	(123,568)	-	(102,874)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	62,825	-	(139,802)	(76,977)
Այլ ստացվելիք գումարների գծով պահուստներ և այլ պահուստներ	65,746	(263,410)	-	(197,664)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,010,351)	(325,846)	-	(1,336,197)
Հիմնական միջոցներ	14,379	(59,531)	-	(45,152)
Այլ ակտիվներ	13,104	(2,604)	-	10,500
Այլ պարտավորություններ	354,359	7,875	-	362,234
Այլ փոխառություններ	-	(56,742)	-	(56,742)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(479,244)	(823,826)	(139,802)	(1,442,872)

16. **Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ**

	2017 հազ. դրամ	2016 հազ. դրամ
Կանխիկ միջոցներ	18,139,767	12,826,023
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները	76,917,450	104,878,940
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- «ԱԱ-»-ից «ԱԱ+» վարկանիշով	12,922	17,767
- «Ա-»-ից «Ա+» վարկանիշով	7,406,733	10,125,848
- «ԲԲ-»-ից «ԲԲԲ+» վարկանիշով	5,095,603	7,210,640
- վարկանիշ չունեցող	43,893	221,654
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	12,559,151	17,575,909
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	107,616,368	135,280,872

16. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (շարունակություն)

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոզիտային դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 2%-ի չափով և արտարժույթով ներգրավված գումարների 18%-ի չափով: Օրենսդրությամբ չի սահմանափակվում այդ միջոցների ելքագրումը, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն միջին ամսական գումարը և արտարժույթով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն երկշաբաթյա գումարը, ապա կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում նուստրո հաշիվների մեջ ներառված պարտադիր պահուստի գումարը կազմում է 66,516,596 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 48,969,250 հազար ՀՀ դրամ):

Բանկերի վերոնշյալ վարկանիշները նշված են ըստ Fitch rating agency-ի վարկանշման:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ այլ բանկում դրամական միջոցներ, որի մնացորդը գերազանցում է կապիտալի 10%-ը (2016թ.՝ մեկ): Այդ մնացորդի համախառն արժեքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 7,406,733 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 7,041,151 հազար ՀՀ դրամ):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում Բանկի մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%:

17. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
Ակտիվներ		
Պարտատոմսեր և ֆիքսված եկամուտով այլ առևտրային գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	1,443,746	-
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	521,780	-
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,049,673	-
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		
Տոկոսադրույքի սվոպեր	62,835	40,590
Արտարժույթի սվոպեր	890,030	3,089,481
	<u>3,968,064</u>	<u>3,130,071</u>
Պարտավորություններ		
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		
Արտարժույթի սվոպեր	686,306	2,535,283
	<u>686,306</u>	<u>2,535,283</u>

Տոկոսադրույքի սվոպեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսադրույքի սվոպի պայմանագրերի գումարները 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ներառյալ իրական արժեքը և անվանական գումարը: Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ գործող փոխարժեքներով: Այս՝ դեռևս չմարված պայմանագրերի գծով չիրացված օգուտը և վնասը ճանաչվում է համապատասխանաբար շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեք		Անվանական գումար	
<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ

ԱՄՆ դոլարով ֆիքսված տոկոսադրույքի վճարում, ԱՄՆ դոլարով լողացող տոկոսադրույքի ստացում	62,835	40,590	6,931,432	11,218,609
--	--------	--------	-----------	------------

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի տոկոսադրույքի սվոպի չորս պայմանագիր: Այս պայմանագրերի համաձայն՝ Բանկը վճարում է 2.1350%, 1.3125%, 0.9450% և 1.5850% ֆիքսված տոկոսադրույքներ և ստանում է 6 ամիս USD-LIBOR-BBA (Բրիտանիայի բանկիրների ասոցիացիա) լողացող տոկոսադրույքներ՝ համապատասխանաբար յուրաքանչյուր պայմանագրի համար: Տոկոսադրույքի սվոպի պայմանագրերի մարման ժամկետը լրանում է 2018-2022թթ.:

17. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Արտարժույթի սվոպեր

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի արտարժույթի սվոպի 30 (2016թ.՝ 19) պայմանագրեր 9 (2016թ.՝ 8) գործընկերների հետ ՀՀ դրամ և ԱՄՆ դոլար, Եվրո և Ռուսական ռուբլի արժույթներով: Այս պայմանագրերի անվանական գումարը ՀՀ դրամով արտահայտված կազմում է 91,882,316 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 161,717,608 հազար ՀՀ դրամ):

18. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	2017 <i>հազ. դրամ</i>	2016 <i>հազ. դրամ</i>
Բանկի կողմից պահվող Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	4,712,578	7,174,650
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	1,083,830	-
Այլ երկրների եվրոպարտատոմսեր	2,942,639	1,066,963
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	3,418,111
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,042,573	642,110
Բաժնային ներդրումներ		
- Չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր	106,458	106,458
	9,888,078	12,408,292

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացվող չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը:

<i>Անվանումը</i>	<i>Պրանցման երկիրը</i>	<i>Հիմնական գործունեությունը</i>	<i>Վերահսկվող %</i>		<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
			<i>2017</i>	<i>2016</i>		
Արցախ Բանկ ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Բանկային գործունեություն	1.06%	1.06%	69,250	69,250
Արբա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.76%	3.76%	36,429	36,429
ՍԿԻՖՏ	Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0.00%	0.00%	779	779
					106,458	106,458

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը: Այս ներդրումների համար ակտիվ շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի հետ կապված անորոշությամբ:

19. Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	<i>2017</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների իրականացման գծով դեպոզիտներ և միջոցներ ՀՀ ԿԲ –ում	1,423,500	1,220,000
Հայկական բանկերի և վարկային կազմակերպություններ պարտքային գործիքներ		
Հայկական բանկերի և վարկային կազմակերպություններ պարտատուներ	628,936	–
Վարկեր և ավանդներ այլ բանկերի հետ		
Հայկական բանկեր	8,726,923	2,500,839
ՏՀԶԿ երկրների բանկեր	63,531	1,078,322
Օտարերկրյա այլ բանկեր	–	54,141
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և բանկերի ավանդներ	<u>8,790,454</u>	<u>3,633,302</u>
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	<u>10,842,890</u>	<u>4,853,302</u>

Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվություններն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

ՏՀԶԿ երկրների բանկերի և այլ օտարերկրյա բանկերի հետ վարկերի և ավանդների մեջ ներառված 62,933 հազար ՀՀ դրամ (2016 թ.՝ 117,053 հազար ՀՀ դրամ) գումարն իրենից ներկայացնում է ակրեդիտիվների, երաշխիքների և վարկային քարտերի դիմաց գրավադրված ավանդներ:

Բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ բանկում տեղաբաշխված միջոցներ (2016 թ.՝ ոչ մի բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տեղաբաշխված միջոցները կազմում են 8,726,923 հազար ՀՀ դրամ:

20. Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	<i>2017</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>
Հայկական բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	8,675,394	6,446,797
Ընդամենը հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	<u>8,675,394</u>	<u>6,446,797</u>

Գրավ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին պետական արժեթղթեր 9,112,667 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով (2016 թ.՝ 6,814,064 հազար ՀՀ դրամ):

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2017 <i>հազ. դրամ</i>	2016 <i>հազ. դրամ</i>
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	416,715,125	461,278,112
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	61,889,809	46,996,782
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	4,129,748	7,722,748
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,759,470	2,101,716
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	6,752,241	4,191,244
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	491,246,393	522,290,602
Արժեզրկման պահուստ	(11,605,412)	(9,071,893)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	479,640,981	513,218,709

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց և տրված վարկեր

<i>Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր</i>	2017 <i>հազ. դրամ</i>	2016 <i>հազ. դրամ</i>
Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր	333,102,167	384,267,796
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	83,612,958	77,010,316
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	416,715,125	461,278,112
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	28,601,855	20,051,103
Վարկային քարտեր	19,024,780	18,403,846
Սպառողական վարկեր	11,167,704	5,454,847
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	2,040,600	2,043,068
Անհատներին տրված բիզնես վարկեր	1,054,870	1,043,918
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	61,889,809	46,996,782
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	478,604,934	508,274,894
Արժեզրկում	(11,294,203)	(8,986,372)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	467,310,731	499,288,522

Ստորև ներկայացված աղյուսակում բարձր վարկանիշ ունեցող վարկերը իրավաբանական անձանց տրված վարկերն են, որոնք ունեն նվազագույն մակարդակի վարկային ռիսկ, սովորաբար ապահովված բարձրակարգ գրավով (որպես գրավ են հանդիսանում դրամական միջոցներ կամ պետական երաշխիքներ): Լավ ֆինանսական վիճակ և պարտքի սպասարկման լավ պատմություն ունեցող այլ վարկառուները ընդգրկվում են ստանդարտ վարկանիշի մեջ: Ստանդարտ վարկանիշից ցածր վարկերը կազմում են անհատապես չարժեզրկված, ստանդարտից ցածր գնահատական ունեցող վարկերը:

<i>հազ. դրամ</i>	Չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց					
	<i>Բարձր վարկանիշ 2017</i>	<i>Ստանդարտ վարկանիշ 2017</i>	<i>Ստանդարտից ցածր վարկանիշ 2017</i>	<i>Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված 2017</i>	<i>Անհատապես արժեզրկված 2017</i>	<i>Ընդամենը 2017</i>
Իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	34,145,112	358,105,168	579,047	3,811,355	9,298,154	405,938,836
<i>հազ. դրամ</i>	Չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց					
	<i>Բարձր վարկանիշ 2016</i>	<i>Ստանդարտ վարկանիշ 2016</i>	<i>Ստանդարտից ցածր վարկանիշ 2016</i>	<i>Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված 2016</i>	<i>Անհատապես արժեզրկված 2016</i>	<i>Ընդամենը 2016</i>
Իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	145,465,085	291,807,705	2,052,570	2,871,395	10,591,029	452,787,784

21. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (շարունակություն)**

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր (շարունակություն)

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ներառում են 32,150,069 հազար ՀՀ դրամի չափով կապակցված կողմերին տրամադրված վարկեր (2016թ.՝ 72,955,885 հազար ՀՀ դրամ), որոնք ապահովված են 32,204,509 հազար ՀՀ դրամի չափով ավանդներով (2016թ.՝ 73,171,153 հազար ՀՀ դրամ):

Ստորև ներկայացված է 2017թ. ընթացքում արժեզրկման գծով պահուստի շարժը՝ ըստ իրավաբանական անձանց և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի տեսակների.

	<i>Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Ընդամենը հազ. դրամ</i>
Մնացորդը հաշվետու տարվա սկզբին	8,490,328	496,044	8,986,372
Զուտ ծախս	5,081,973	375,824	5,457,797
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	161,236	188,483	349,719
Դուրսգրումներ	(2,957,248)	(542,437)	(3,499,685)
Մնացորդը հաշվետու տարվա վերջին	10,776,289	517,914	11,294,203

Ստորև ներկայացված է 2016թ. ընթացքում արժեզրկման գծով պահուստի շարժը՝ ըստ իրավաբանական անձանց և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի տեսակների.

	<i>Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Ընդամենը հազ. դրամ</i>
Մնացորդը հաշվետու տարվա սկզբին	4,907,173	333,710	5,240,883
Զուտ ծախս	4,505,096	579,397	5,084,493
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերադարձ	188,461	179,374	367,835
Դուրսգրումներ	(894,856)	(596,437)	(1,491,293)
Վարկերի օտարում	(215,546)	–	(215,546)
Մնացորդը հաշվետու տարվա վերջին	8,490,328	496,044	8,986,372

21. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (շարունակություն)****(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր (շարունակություն)****(i) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Ջուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Չարժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	321,466,902	2,951,032	318,515,870	0.92%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	127,085	1,296	125,789	1.02%
Ընդամենը չարժեզրկված վարկեր	321,593,987	2,952,328	318,641,659	0.92%
Արժեզրկված վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	5,832,937	1,386,725	4,446,212	23.77%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	5,675,243	3,171,094	2,504,149	55.88%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	11,508,180	4,557,819	6,950,361	39.61%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	333,102,167	7,510,147	325,592,020	2.25%
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Չարժեզրկված վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	75,594,081	1,280,622	74,313,459	1.69%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,595,583	27,764	1,567,819	1.74%
- 31-90 օր ժամկետանց	616,922	10,734	606,188	1.74%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	1,538,325	26,767	1,511,558	1.74%
Ընդամենը չարժեզրկված վարկեր	79,344,911	1,345,887	77,999,024	1.70%
Արժեզրկված վարկեր`				
- 90 օրից ավել ժամկետանց	4,268,047	1,920,255	2,347,792	44.99%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	4,268,047	1,920,255	2,347,792	44.99%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	83,612,958	3,266,142	80,346,816	3.91%
Ընդամենը վարկեր իրավաբանական անձանց	416,715,125	10,776,289	405,938,836	2.59%

21. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (շարունակություն)****(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր (շարունակություն)**

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Ջուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	27,823,344	55,646	27,767,698	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	21,143	1,717	19,426	8.12%
- 31-90 օր ժամկետանց	137,186	52,000	85,186	37.90%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	620,182	139,441	480,741	22.48%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	28,601,855	248,804	28,353,051	0.87%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	17,531,427	37,611	17,493,816	0.21%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	52,436	6,033	46,403	11.51%
- 31-90 օր ժամկետանց	45,328	14,822	30,506	32.70%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	1,395,589	36,721	1,358,868	2.63%
Ընդամենը վարկային քարտեր	19,024,780	95,187	18,929,593	0.50%
Բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	957,333	15,222	942,111	1.59%
- 31-90 օր ժամկետանց	97,537	1,550	95,987	1.59%
Ընդամենը բիզնես վարկեր	1,054,870	16,772	1,038,098	1.59%
Ավտովարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,011,391	4,023	2,007,368	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,847	523	6,324	7.64%
- 31-90 օր ժամկետանց	2,216	170	2,046	7.67%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	20,146	42	20,104	0.21%
Ընդամենը ավտոմեքենայի վարկեր	2,040,600	4,758	2,035,842	0.23%
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	10,839,229	21,679	10,817,550	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,009	475	5,534	7.90%
- 31-90 օր ժամկետանց	71,366	11,245	60,121	15.76%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	251,100	118,994	132,106	47.39%
Ընդամենը սպառողական վարկեր	11,167,704	152,393	11,015,311	1.36%
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	61,889,809	517,914	61,371,895	0.84%
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	478,604,934	11,294,203	467,310,731	2.36%

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խոշոր կազմակերպություններին տրված չարժեզրկված վարկերը ներառում են արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող մեկ վարկ՝ 127,085 հազար ՀՀ դրամ համախառն հաշվեկշռային արժեքով և 1,296 հազար ՀՀ դրամ արժեզրկման պահուստով:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոքր և միջին կազմակերպություններին տրված չարժեզրկված վարկերը ներառում են արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող ութ վարկ՝ 2,747,775 հազար ՀՀ դրամ համախառն հաշվեկշռային արժեքով և 47,811 հազար ՀՀ դրամ արժեզրկման պահուստով:

21. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (շարունակություն)**

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Հարժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	373,157,051	2,435,727	370,721,324	0.65%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	742,450	7,795	734,655	1.05%
Ընդամենը չարժեզրկված վարկեր	<u>373,899,501</u>	<u>2,443,522</u>	<u>371,455,979</u>	<u>0.65%</u>
Արժեզրկված վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	4,162,141	277,347	3,884,794	6.66%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	6,206,154	2,955,182	3,250,972	47.62%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	<u>10,368,295</u>	<u>3,232,529</u>	<u>7,135,766</u>	<u>31.18%</u>
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	<u>384,267,796</u>	<u>5,676,051</u>	<u>378,591,745</u>	<u>1.48%</u>
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Հարժեզրկված վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	69,646,205	1,042,169	68,604,036	1.50%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	567,198	8,734	558,464	1.54%
- 31-90 օր ժամկետանց	996,740	15,350	981,390	1.54%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	606,275	9,389	596,886	1.55%
Ընդամենը չարժեզրկված վարկեր	<u>71,816,418</u>	<u>1,075,642</u>	<u>70,740,776</u>	<u>1.50%</u>
Արժեզրկված վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	544,082	193,350	350,732	35.54%
- 31-90 օր ժամկետանց	29,384	9,253	20,131	31.49%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	4,620,432	1,536,032	3,084,400	33.24%
Ընդամենը արժեզրկմած վարկեր	<u>5,193,898</u>	<u>1,738,635</u>	<u>3,455,263</u>	<u>33.47%</u>
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	<u>77,010,316</u>	<u>2,814,277</u>	<u>74,196,039</u>	<u>3.65%</u>
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	<u>461,278,112</u>	<u>8,490,328</u>	<u>452,787,784</u>	<u>1.84%</u>

21. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ (շարունակություն)**

(ա) **Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր (շարունակություն)**

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Ջուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն արժեզրկման պահուստ %</i>
Մանրաձախ հաճախորդներին տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	19,186,161	48,445	19,137,716	0.25%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	83,002	7,045	75,957	8.49%
- 31-90 օր ժամկետանց	80,329	15,462	64,867	19.25%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	701,611	105,264	596,347	15.00%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	20,051,103	176,216	19,874,887	0.88%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	16,655,030	35,703	16,619,327	0.21%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	59,964	9,041	50,923	15.08%
- 31-90 օր ժամկետանց	102,483	26,067	76,416	25.44%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	1,586,369	131,825	1,454,544	8.31%
Ընդամենը վարկային քարտեր	18,403,846	202,636	18,201,210	1.10%
Բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	702,500	14,050	688,450	2.00%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	341,418	7,968	333,450	2.33%
Ընդամենը բիզնես վարկեր	1,043,918	22,018	1,021,900	2.11%
Ավտովարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,975,608	3,951	1,971,657	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	27,600	1,370	26,230	4.96%
- 31-90 օր ժամկետանց	23,413	1,162	22,251	4.96%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	16,447	1,422	15,025	8.65%
Ընդամենը ավտովարկեր	2,043,068	7,905	2,035,163	0.39%
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	5,191,378	16,367	5,175,011	0.32%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	14,058	1,799	12,259	12.80%
- 31-90 օր ժամկետանց	1,240	159	1,081	12.82%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	248,171	68,944	179,227	27.78%
Ընդամենը այլ սպառողական վարկեր	5,454,847	87,269	5,367,578	1.60%
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	46,996,782	496,044	46,500,738	1.06%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	508,274,894	8,986,372	499,288,522	1.77%

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խոշոր կազմակերպություններին տրված չարժեզրկված վարկերը ներառում են արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող չորս վարկ՝ 2,481,773 հազար ՀՀ դրամ համախառն հաշվեկշռային արժեքով և 26,059 հազար ՀՀ դրամ արժեզրկման պահուստով:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոքր և միջին կազմակերպություններին տրված չարժեզրկված վարկերը ներառում են արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող ինը վարկ՝ 1,166,677 հազար ՀՀ դրամ համախառն հաշվեկշռային արժեքով և 17,966 հազար ՀՀ դրամ արժեզրկման պահուստով:

(ii) **Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները**

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա, որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում են դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշերը:

21. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)**

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր (շարունակություն)

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ են հանդիսանում.

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի գործունեության շուկաներում:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս՝ Բանկը հիմնվում է արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- Իրավաբանական և փոքր ու միջին կազմակերպություններին տրված աշխատող վարկերի համար կիրառվում է պատմական կորստի տարեկան դրույքը, որը գնահատվում է վարկերի միջին դուրսգրումների վիճակագրության և տնտեսական գործակցի հիման վրա:
- Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկերի փոխհատուցվող գումարը հաշվարկվում է հետևյալ ենթադրությունների հիման վրա՝
 - 1) Կիրառվում է 20% և 30% զեղչ գրավի գնահատված արժեքի նկատմամբ:
 - 2) Գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 12 ամսով:
 - 3) Վերանայված մարման գրաֆիկով վարկերից ստացվող դրամական հոսքերը գնահատվում են վերանայման համաձայնագրի պայմաններին համապատասխան:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի արժեզրկումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է վարկերի յուրաքանչյուր տեսակի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով՝

- Կորստի միգրացիայի դրույքները գնահատվում են վերջին 24 ամիսների ընթացքում կրած կորստի միգրացիայի մոդելի հիման վրա: Կորստի միգրացիայի դրույքները կիրառվում են հիփոթեքային վարկերի, վարկային քարտերի, ավտոմեքենայի և սպառողական վարկերի համար:
- Պատմական կորստի տարեկան դրույքը գնահատվում է վարկերի դուրսգրումների վիճակագրության և տնտեսական գործակցի հիման վրա և կիրառվում է ֆիզիկական անձանց տրված աշխատող բիզնես վարկերի համար:

(iii) Անհատապես արժեզրկված վարկեր

Անհատապես արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար կազմել է 786,780 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 740,969 հազար ՀՀ դրամ):

(iv) Գրավի վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են անհատական հիմունքով վարկային գնահատման և արժեզրկման ստուգման: Իրավաբանական անձանց վարկունակությունը նրան տրամադրված վարկի վարկային ռիսկի չափը բնութագրող ամենակարևոր ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը լրացուցիչ ապահովվածություն է, և Բանկը, որպես կանոն, գրավ է պահանջում կորպորատիվ հաճախորդներին:

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր (շարունակություն)

Ձեռքբերված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են՝

- Արժեթղթային վարկերի և հակադարձ հետգնման գործարքների համար՝ դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր:
- Առևտրային վարկերի համար՝ անշարժ գույքի, պաշարների, դեբիտորական պարտքերի և դրամական միջոցների գրավադրում:
- Մանրածախ վարկավորման համար՝ անշարժ գույքի գրավադրում:

Բանկը նաև ձեռք է բերում երաշխիքներ մայր ընկերություններից՝ նրանց դուստր ընկերություններին վարկեր տրամադրելու համար:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Բանկի կողմից պահվող՝ արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկերի գծով գրավների իրական արժեքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 12,576,099 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 10,835,708 հազար ՀՀ դրամ):

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը առավելապես կախված է վարկառուների վարկունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և պարտադիր չէ, որ Բանկը թարմացնի գրավի գնահատումը բոլոր հաշվետու ժամանակաշրջանների դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

Որպես գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆտների ապահովվածություն հիմնականում հանդես են գալիս անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆտների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Բիզնես վարկերի համար որպես ապահովության միջոց են ծառայում անշարժ գույքը և կորպորատիվ բաժնետոմսերը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերը ապահովված են եղել անշարժ գույքով, շարժական գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և երաշխիքներով: Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր տրված այլ վարկերը հիմնականում ապահովված են ոսկու գրավով:

Բռնագանձված գրավ

2017թ. ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել որոշակի ակտիվներ՝ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով՝ 617,777 հազար ՀՀ դրամ զուտ հաշվեկշռային արժեքով (2016թ.՝ 244,754 հազար ՀՀ դրամ): 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է անշարժ գույք և դասակարգվում է որպես այլ ակտիվներ:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս կարճ ժամկետներում:

21. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (շարունակություն)**

(ա) **Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր (շարունակություն)**

(v) **Վարկային պորտֆելի վերլուծություն՝ ըստ աշխարհագրական և տնտեսության ճյուղերի պատկանելության**

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում իրենց գործունեությունը տնտեսության հետևյալ ճյուղերում ծավալած հաճախորդներին՝

	2017 <i>հազ. դրամ</i>	2016 <i>հազ. դրամ</i>
Մեծածախ առևտուր	76,026,834	47,417,214
Ֆինանսներ և ներդրումներ	74,110,288	77,261,906
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	51,048,122	28,408,361
Հյուրանոցային սպասարկման ոլորտ	32,463,343	25,468,851
Շինարարություն	30,072,853	84,189,991
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	27,180,750	23,843,777
Մանրի և խմիչքի արտադրություն	21,641,394	20,163,246
Մանրածախ առևտուր	21,081,805	17,034,146
Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	17,184,852	25,620,351
Անշարժ գույք	13,297,236	50,249,429
Կապի ծառայություններ	13,161,817	22,310,945
Արդյունաբերություն	9,459,381	9,608,698
Տրանսպորտ	7,827,878	10,171,744
Մունիցիպալ մարմիններ	-	160,379
Այլ	22,158,572	19,369,074
Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	61,889,809	46,996,782
	<u>478,604,934</u>	<u>508,274,894</u>
Արժեզրկման գծով պահուստ	(11,294,203)	(8,986,372)
	<u>467,310,731</u>	<u>499,288,522</u>

Բանկի՝ իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկերի (զուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացումը բերված է հետևյալ աղյուսակում՝

	2017 <i>հազ. դրամ</i>	2016 <i>հազ. դրամ</i>
Հայաստան	312,607,979	266,046,599
ՏՀԶԿ և ԵՄ	46,222,319	141,973,028
Այլ երկրներ	47,108,538	44,768,157
	<u>405,938,836</u>	<u>452,787,784</u>

(vi) **Խոշոր վարկեր**

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի տասնյոթ վարկառու կամ վարկառուների կապակցված խմբեր (2016թ.՝ տասներկու), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը՝ դրամական միջոց հանդիսացող գրավով նվազեցրած, կազմում է 163,847,088 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 108,667,191 հազար ՀՀ դրամ):

(vii) **Վարկերի ժամկետայնություն**

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ժամանակաշրջանից մինչև վարկային պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (շարունակություն)

բ) Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ

	2017 հազ. դրամ	2016 հազ. դրամ
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ, համախառն արժեք	4,129,748	7,722,748
Արժեզրկման գծով պահուստ	(8,259)	(15,445)
	<u>4,121,489</u>	<u>7,707,303</u>

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի ոչ մի հաճախորդ (2016թ.՝ ոչ մի հաճախորդ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը:

2017թ. և 2016թ. արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	2017 հազ. դրամ	2016 հազ. դրամ
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	15,445	1,246,423
Զուտ ծախս	(7,186)	280,364
Դուրսգրումներ	-	(1,511,342)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	<u>8,259</u>	<u>15,445</u>

(i) Ակրեդիտիվների որակական վերլուծություն

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ակրեդիտիվների գծով արժեզրկված կամ ժամկետանց ստացվելիք գումարներ չունի:

գ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

	2017 հազ. դրամ	2016 հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	491,429	533,878
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	947,298	1,158,994
Հինգ տարուց ավել ժամկետով	908,848	1,144,665
	<u>2,347,575</u>	<u>2,837,537</u>
Չվաստակաժ ֆինանսական եկամուտ	(588,105)	(735,821)
Արժեզրկման գծով պահուստ	(289,446)	(61,694)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	<u>1,470,024</u>	<u>2,040,022</u>
Ֆինանսական վարձակալությունում զուտ ներդրումները ներառում են ներդրումները՝		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	423,387	482,222
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	634,289	900,996
Հինգ տարուց ավել ժամկետով	412,348	656,804
	<u>1,470,024</u>	<u>2,040,022</u>

21. **Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխաստվություններ (շարունակություն)**

գ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

(i) **Ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծություն**

Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկություն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծության մասին՝

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Ֆինանսական վարձակալություն				
- ոչ ժամկետանց	1,194,992	111,583	1,083,409	9.34%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	86,601	1,507	85,094	1.74%
- 31-90 օր ժամկետանց	6,374	111	6,263	1.74%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	471,503	176,245	295,258	37.38%
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալություն	1,759,470	289,446	1,470,024	16.45%

Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծության մասին՝

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Ֆինանսական վարձակալություն				
- ոչ ժամկետանց	2,037,211	30,128	2,007,083	1.48%
- 31-90 օր ժամկետանց	24,881	409	24,472	1.64%
- 90 օրից ավել ժամկետանց	39,624	31,157	8,467	78.63%
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալություն	2,101,716	61,694	2,040,022	2.94%

2017թ. և 2016թ. արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ		
Զուտ ծախս	61,694	42,009
Դուրսգրումներ	232,973	30,875
	(5,221)	(11,190)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	289,446	61,694

(ii) **Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կենտրոնացում**

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի հաճախորդներ, որոնց գծով ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը (2016թ. նման հաճախորդներ չեն եղել):

(iii) **Ֆինանսական վարձակալության ժամկետայնություն**

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ի (դ) կետում, որտեղ ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանից մինչև ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պայմանագրային վերջնաժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

(iv) **Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի աշխարհագրական վերլուծություն**

Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի հիմնական մասը կնքվել են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող հաճախորդների հետ:

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (շարունակություն)**գ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)****(v) Գրավի վերլուծություն**

Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերը ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և փոխադրամիջոցներով:

դ) Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ

	<i>2017</i> հազ. դրամ	<i>2016</i> հազ. դրամ
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	6,752,241	4,191,244
Արժեզրկման գծով պահուստ	(13,504)	(8,382)
	<u>6,738,737</u>	<u>4,182,862</u>

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի հաճախորդներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%-ը (2016թ.՝ նման հաճախորդներ չեն եղել):

2017թ. և 2016թ. արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	<i>2017</i> հազ. դրամ	<i>2016</i> հազ. դրամ
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	8,382	10,918
Զուտ ծախս	5,122	716
Դուրսգրումներ	-	(3,252)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	<u>13,504</u>	<u>8,382</u>

(i) Ֆակտորինգի որակական վերլուծություն

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի ֆակտորինգի գծով արժեզրկված կամ ժամկետանց գումարներ:

(ii) Ֆակտորինգի ժամկետայնություն

Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարների ժամկետայնության ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ի (դ) կետում, որտեղ ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանից մինչև ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարների պայմանագրային վերջնաժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

(iii) Գրավի վերլուծություն

Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և փոխադրամիջոցներով:

22. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

	2017 հազ. դրամ	2016 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	30,734,671	28,194,902
ՀՀ պետական ելրոպարտատոմսեր	2,520,028	6,967,102
Այլ երկրների պետական պարտատոմսեր	3,881,887	-
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	803,989
ՀՀ ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	200,953	289,649
	<u>37,337,539</u>	<u>36,255,642</u>
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		
- ՀՀ պետական ելրոպարտատոմսեր	5,968,305	-
	<u>5,968,305</u>	<u>-</u>

23. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

(հազ.դրամ)	Վարձակալված գույքի բարելավումներ	Համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդն առ 2017թ. հունվարի 1	1,676,965	3,300,113	609,279	256,026	2,068,706	7,911,089
Ավելացումներ	1,705,434	1,252,164	978,598	39	409,327	4,345,562
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(44,547)	(49,723)	(50,554)	-	(144,824)
Մնացորդն առ 2017թ. դեկտեմբերի 31	<u>3,382,399</u>	<u>4,507,730</u>	<u>1,538,154</u>	<u>205,511</u>	<u>2,478,033</u>	<u>12,111,827</u>
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդն առ 2017թ. հունվարի 1	917,206	2,076,344	404,947	100,100	761,254	4,259,851
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	217,725	319,512	40,589	24,861	265,156	867,843
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(44,025)	(48,241)	(50,517)	-	(142,783)
Մնացորդն առ 2017թ. դեկտեմբերի 31	<u>1,134,931</u>	<u>2,351,831</u>	<u>397,295</u>	<u>74,444</u>	<u>1,026,410</u>	<u>4,984,911</u>
Հաշվեկշռային արժեքն առ 2017թ. դեկտեմբերի 31	<u>2,247,468</u>	<u>2,155,899</u>	<u>1,140,859</u>	<u>131,067</u>	<u>1,451,623</u>	<u>7,126,916</u>

(հազ.դրամ)	Վարձակալված գույքի բարելավումներ	Համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդն առ 2016թ. հունվարի 1	1,668,483	2,962,100	578,903	180,789	1,568,589	6,958,864
Ավելացումներ	142,492	498,347	82,686	150,723	500,117	1,374,365
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(134,009)	(160,334)	(52,310)	(75,486)	-	(422,139)
Մնացորդն առ 2016թ. դեկտեմբերի 31	<u>1,676,966</u>	<u>3,300,113</u>	<u>609,279</u>	<u>256,026</u>	<u>2,068,706</u>	<u>7,911,090</u>
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդն առ 2016թ. հունվարի 1	772,770	1,920,098	382,172	160,660	527,461	3,763,161
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	173,058	294,372	62,346	14,926	233,792	778,494
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(28,622)	(138,126)	(39,570)	(75,486)	-	(281,804)
Մնացորդն առ 2016թ. դեկտեմբերի 31	<u>917,206</u>	<u>2,076,344</u>	<u>404,948</u>	<u>100,100</u>	<u>761,253</u>	<u>4,259,851</u>
Հաշվեկշռային արժեքն առ 2016թ. դեկտեմբերի 31	<u>759,760</u>	<u>1,223,769</u>	<u>204,331</u>	<u>155,926</u>	<u>1,307,453</u>	<u>3,651,239</u>

24. Այլ ակտիվներ

	<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
Չավարտված գործարքների գծով դեբիտորական պարտքեր	1,100,692	396,889
Հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում՝ օգտագործման սահմանափակումներով	351,161	345,624
Բրոքերային հաշիվներ	56,458	115,385
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,508,311	857,898
Կանխավճարներ մատակարարներին	2,162,958	479,686
Բռնագանձված ակտիվներ	1,479,534	1,118,947
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	532,675	351,233
Այլ հարկային ակտիվներ	448,724	-
Պաշարներ	126,681	55,051
Այլ	524,894	23,045
Արժեզրկման գծով պահուստ	(126,215)	(89,162)
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	5,149,251	1,938,800
Ընդամենը այլ ակտիվներ	6,657,562	2,796,698

2017թ. և 2016թ. այլ ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	89,162	65,522
Զուտ ծախս	122,938	37,953
Դուրսգրումներ	(85,885)	(14,313)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	126,215	89,162

25. Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
Կարճաժամկետ վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից	24,360,593	1,637,334
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից (Միջազգային ծրագրերով ստացված)	7,389,309	8,032,191
Պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով	6,012,307	8,664,321
Երկարաժամկետ վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից	1,924,673	53,267,356
Ոստրո հաշիվներ	317,119	233,680
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	40,004,001	71,834,882

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին ապահովում է վարկերով, իսկ Բանկն իր հերթին վարկեր է տրամադրում որակավորվող վարկառուներին: Վարկերի մոնիտորինգը և վարչարարությունը կատարվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու կողմ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը:

26. Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	6,121,693	-
	6,121,693	-

26. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (շարունակություն)

Բանկն իրականացնում է արժեթղթերի փոխառության, արժեթղթերը հետգնման պայմանագրերով վաճառելու գործարքներ և արժեթղթերը վերավաճառքի պայմանագրերով գնելու գործարքներ:

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված կամ որպես փոխառություն տրամադրված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, որի դիմաց Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ: Այդ ֆինանսական ակտիվները կարող են կրկին գրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Բանկի կողմից պարտավորությունների չկատարման պայմանների բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրի մարման ամսաթվին գործընկերը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այդ արժեթղթերի հետ կապված բոլոր հիմնական ռիսկերն ու օգուտները և, հետևաբար չի ապաճանաչում դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի գնման գնի վճարման պարտավորությունը ճանաչվում է որպես ֆինանսական պարտավորություն:

Այս գործարքները իրականացվում են ստանդարտ վարկավորման, արժեթղթերի փոխառության և վարկավորման գործընթացներին բնորոշ պայմաններին համաձայն:

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և գրավադրված կամ որպես գրավ պահվող ակտիվներ

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ, որոնք ամբողջովին չեն ապաճանաչվել

2017 թ. -ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխանցված ֆինանսական ակտիվները, որոնք Բանկի կողմից չեն ապաճանաչվել ամբողջությամբ (2016 թ. -ի դեկտեմբերին նման ակտիվներ չեն եղել), ներկայացված են ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսերով՝ 6,323,772 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով, որոնք գրավադրվել են 6,121,693 հազար ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով հետգնման պայմանագրերով վճարվելիք գումարների դիմաց: Այս փոխանցումը չի համապատասխանում ապաճանաչման չափանիշներին:

27. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2017 <i>հազ. դրամ</i>	2016 <i>հազ. դրամ</i>
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	47,010,214	32,809,388
- Իրավաբանական անձիք	113,246,453	155,773,778
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	133,849,820	121,592,267
- Իրավաբանական անձիք	81,064,292	104,433,253
	375,170,779	414,608,686

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 34,222,057 հազար ՀՀ դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ՝ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և վարկային պարտավորվածությունների դիմաց (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 145,465,084 հազար ՀՀ դրամ):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու հաճախորդ (2016թ.՝ ութ հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 44,219,735 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 127,255,616 հազար ՀՀ դրամ):

28. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2017 <i>հազ. դրամ</i>	2016 <i>հազ. դրամ</i>
Մուրհակներ	9,711,295	9,703,138
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	31,221,300	8,421,362
	<u>40,932,595</u>	<u>18,124,500</u>

2016թ. ընթացքում Բանկը տեղաբաշխել է դոլարային մուրհակներ շվեյցարական ResponsAbility Investments AG ընկերության կողմից կառավարվող 4 լուսնամբարային ֆոնդերի մոտ՝ 20,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով և 2021թ. մարման ժամկետով: Հասարակ մուրհակների հաշվեկշռային արժեքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 9,711,295 հազար ՀՀ դրամ:

2017թ. դեկտեմբերի դրությամբ Բանկը թողարկել է պարտատոմսեր ՀՀ դրամով, դոլարով և եվրոյով: Պարտատոմսերը ունեն հետևյալ անվանական արժեքները՝ 2,500,000 հազար ՀՀ դրամ, 55 միլիոն դոլար, 3 միլիոն եվրո: 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտատոմսերը ունեն հետևյալ հաշվեկշռային արժեքները՝ 2,581,582 հազար ՀՀ դրամ, 26,886,359 հազար ՀՀ դրամ, 1,753,359 հազար ՀՀ դրամ:

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա ֆոնդային բորսայում:

29. Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ

	2017 <i>հազ. դրամ</i>	2016 <i>հազ. դրամ</i>
Ներգրավված միջոցներ միջազգային և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	98,128,094	102,303,900
Ներգրավված միջոցներ ՀՀ կառավարությունից	-	431,139
	<u>98,128,094</u>	<u>102,735,039</u>
Ստորադաս փոխառություններ	<u>40,919,768</u>	<u>40,811,255</u>

(ա) Միջազգային ֆինանսական հաստատություններից ներգրավված միջոցների կենտրոնացում

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ներգրավված միջոցներ վեց ֆինանսական կազմակերպություններից (2016թ.՝ վեց), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 66,673,975 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 91,891,017 հազար ՀՀ դրամ):

(բ) ՀՀ կառավարությունից ներգրավված միջոցներ

ՀՀ կառավարությունից ներգրավված միջոցներն իրենցից ներկայացնում են փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից (ՀՀ ԿԲ-ն հանդիսանում է ՀՀ կառավարության գործակալ): Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն փոխառություններ է տրամադրում Բանկին, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում որակավորվող վարկառուներին: Վարկերի վերահսկողությունը և վարչարարությունն իրականացնում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակը:

Փոխառությունները տրամադրվում են ՀՀ դրամով, մինչև հինգ տարի ժամկետով, տոկոսադրույքները կազմում են 7.3-7.8%: Փոխառությունները ենթակա են մարման՝ մարման ժամկետի վերջում:

29. Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ (շարունակություն)

(գ) Ստորադաս փոխառություններ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են՝

- ▶ Կերջնական վերահսկող կողմից ստացված փոխառություն (5,928,587 հազար ՀՀ դրամ), որը մարվում է 2021թ. հունվարի 11-ին:
- ▶ Միջազգային ֆինանսական հաստատություններից ստացած փոխառություն (25,079,819 հազար ՀՀ դրամ), որը մարվում է 2022թ. հունվարի 11-ին:
- ▶ Այլ ֆինանսական հաստատությունից ստացված փոխառություն (9,911,362 հազար ՀՀ դրամ), որը մարվում է 2020թ. սեպտեմբերի 23-ին:

Մասնկության դեպքում ստորադաս փոխառությունները կմարվեն Բանկի մյուս բոլոր պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(դ) Պարտադիր պայմաններ

Համաձայն փոխառության պայմանագրերի՝ Բանկը պարտավոր է պահպանել որոշակի պարտադիր պայմաններ: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը պահպանում է բոլոր այդ պայմանները:

30. Այլ պարտավորություններ

	<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	2,173,129	1,725,164
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	682,810	505,115
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	974,958	543,468
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,830,897	2,773,747
Հետաձգված եկամուտ	10,470	10,136
Այլ հարկային պարտավորություններ	264	89,255
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	10,734	99,391
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	3,841,631	2,873,138

31. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 100,273 սովորական բաժնետոմսից (2016թ.՝ 100,273): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 320 հազար ՀՀ դրամ, և նրանք ամբողջությամբ վճարված են:

2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկի բաժնետերերն են՝ Ամերիա գրուպ (65.8%), ՎԶԵԲ (20.7%) և «Ի-ԷՍ-Փի-ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթիդ» (13.5%) ընկերությունները:

2018 թ. փետրվարի 14-ին Ասիական Զարգացման Բանկը (ԱԶԲ) ձեռք է բերել Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 16,291 բաժնետոմսերը 14,426,665 հազար ՀՀ դրամով:

Ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման օրվա դրությամբ բանկի բաժնետերերն են՝ Ամերիա գրուպ (56.60%), ՎԶԵԲ (17.80%), Ի-ԷՍ-Փի-ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթիդ (11.62%) և ԱԶԲ (13.98%) ընկերությունները:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

31. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ (շարունակություն)

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2017թ. ընթացքում Բանկի կողմից հայտարարված և վճարված շահաբաժինների գումարը կազմում է 2,176,201 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 1,685,286 հազար ՀՀ դրամ): Շահաբաժինների հայտարարման և վճարման օրվա դրությամբ մեկ բաժնետոմսի համար վճարվող շահաբաժինը կազմել է 21,703 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 16,807 հազար ՀՀ դրամ):

32. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը բնորոշ գործոն է բանկային ոլորտի համար և հանդիսանում է Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթակա է Բանկը, շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերն են:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է՝ բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթակա է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի վերահսկման, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման համար. նա նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումը: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարն ուղղակիորեն հաշվետու է Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը՝ թե պորտֆելի և թե առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի («ԱՊԿԿ») միջոցով: Որոշումների կայացման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության չափից ու տեսակից:

Ռիսկի թե արտաքին, թե ներքին գործոնները բացահայտվում և կիրառվում են Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների նպատակահարմարության աստիճանի որոշմանը: Բացի ստանդարտ վարկային և շուկայական վերլուծությունների իրականացումից, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը՝ կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական միավորների հետ՝ նրանց մասնագիտական կարծիքը իմանալու համար:

32. **Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է պարտքային և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթակա են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների և արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխություններին:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա ընդունելի սահմաններում պահպանել այս ռիսկին ենթակա լինելու աստիճանը՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն՝ Գլխավոր տնօրենի նախագահությամբ: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ սահմանելով ֆինանսական գործիքների բաց դիրքի, տոկոսադրույքի, ժամկետայնության և արտարժույթային դիրքերի գծով սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերանայվում և հաստատվում են Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Ի լրումն, Բանկը կիրառում է բազմաթիվ սթրես-թեստեր՝ առանձին առևտրային պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր վիճակի վրա մի շարք առանձնահատուկ շուկայական սցենարների հնարավոր ֆինանսական ազդեցությունը ձևավորելու համար: Սթրես թեստերը թույլ են տալիս որոշել հնարավոր վնասի չափը, որը կարող է առաջանալ ծայրահեղ իրավիճակներում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկը ենթակա է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

32. **Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների մոնիտորինգի և վերազնանշման նախապես սահմանված սահմանաչափեր սահմանելու միջոցով: Նշված սահմանաչափերի հետ համապատասխանության մոնիտորինգն իրականացվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից, որին մոնիտորինգի ամենօրյա գործունեությունում աջակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար: Լողացող տոկոսադրույքով գործիքները խմբավորվում են ըստ իրենց վերազնահատման ամսաթվերի:

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Մինչև 3 ամիս</i>	<i>3-6 ամիս</i>	<i>6-12 ամիս</i>	<i>1-5 տարի</i>	<i>Ավելի քան 5 տարի</i>	<i>Անտոկոս կամ ժամկետանց</i>	<i>Ընդամենը</i>
2017թ. դեկտեմբերի 31							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	107,616,368	107,616,368
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	71,032	11,148	227,212	5,553,955	3,918,271	106,460	9,888,078
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,739,698	3,003	194,200	419,556	-	1,486,433	10,842,890
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,675,394	-	-	-	-	-	8,675,394
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	45,210,195	26,637,844	42,751,699	269,762,881	73,670,449	9,277,663	467,310,731
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	538,877	2,677,960	54,827	849,825	-	-	4,121,489
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	80,569	82,547	148,088	363,572	499,991	295,257	1,470,024
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	5,112,354	1,626,383	-	-	-	-	6,738,737
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	3,976,655	6,283,038	-	30,779,169	2,266,982	-	43,305,844
	<u>72,404,774</u>	<u>37,321,923</u>	<u>43,376,026</u>	<u>307,728,958</u>	<u>80,355,693</u>	<u>118,782,181</u>	<u>659,969,555</u>
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(11,315,455)	(10,279,331)	(9,743,119)	(7,566,112)	(1,099,984)	-	(40,004,001)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(6,121,693)	-	-	-	-	-	(6,121,693)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(49,540,771)	(33,847,623)	(72,872,974)	(58,579,433)	(73,308)	(160,256,670)	(375,170,779)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(10,044,318)	-	(9,768,608)	(21,119,669)	-	-	(40,932,595)
Ստորադաս փոխառություններ	(34,991,181)	-	-	(5,928,587)	-	-	(40,919,768)
Այլ փոխառու միջոցներ	(51,515,318)	(46,549,396)	(2,719)	(29,592)	(31,069)	-	(98,128,094)
	<u>(163,528,736)</u>	<u>(90,676,350)</u>	<u>(92,387,420)</u>	<u>(93,223,393)</u>	<u>(1,204,361)</u>	<u>(160,256,670)</u>	<u>(601,276,930)</u>
Ամանցյալ գործիքների ազդեցությունը	4,565,943	-	(1,045,216)	(3,520,727)	-	-	-
Զուտ ռիսկ	<u>(86,558,019)</u>	<u>(53,354,427)</u>	<u>(50,056,610)</u>	<u>210,984,838</u>	<u>79,151,332</u>	<u>(41,474,489)</u>	<u>58,692,625</u>

32. **Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ատոկոս կամ ժամկետաց	Ընդամենը
2016թ. դեկտեմբերի 31							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	135,280,872	135,280,872
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,418,111	1,542,423	49,967	6,794,780	496,553	106,458	12,408,292
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	3,516,249	-	-	-	-	1,337,053	4,853,302
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,446,797	-	-	-	-	-	6,446,797
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	49,987,719	70,035,996	63,011,550	239,247,172	65,826,585	11,179,500	499,288,522
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	2,591,904	749,057	1,640,657	2,725,685	-	-	7,707,303
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	123,519	118,237	240,466	900,996	656,804	-	2,040,022
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	2,841,855	1,341,007	-	-	-	-	4,182,862
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	13,258,091	8,148,865	675,060	14,031,035	142,591	-	36,255,642
	<u>82,184,245</u>	<u>81,935,585</u>	<u>65,617,700</u>	<u>263,699,668</u>	<u>67,122,533</u>	<u>147,903,883</u>	<u>708,463,614</u>
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(3,724,091)	(893,022)	(4,516,288)	(60,870,822)	(1,830,659)	-	(71,834,882)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(74,215,296)	(31,244,657)	(67,043,411)	(53,453,037)	(69,119)	(188,583,166)	(414,608,686)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(109,244)	(24,650)	-	(17,990,606)	-	-	(18,124,500)
Ստորադաս փոխառություններ	(35,010,155)	-	-	(5,801,100)	-	-	(40,811,255)
Այլ փոխառու միջոցներ	(59,734,053)	(42,510,773)	(396,597)	(47,470)	(46,146)	-	(102,735,039)
	<u>(172,792,839)</u>	<u>(74,673,102)</u>	<u>(71,956,296)</u>	<u>(138,163,035)</u>	<u>(1,945,924)</u>	<u>(188,583,166)</u>	<u>(648,114,362)</u>
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	9,293,848	-	(2,364,707)	(6,049,248)	(879,893)	-	-
Զուտ դիրք	<u>(81,314,746)</u>	<u>7,262,483</u>	<u>(8,703,303)</u>	<u>119,487,385</u>	<u>64,296,716</u>	<u>(40,679,283)</u>	<u>60,349,252</u>

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	2017			2016		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	11.7%	3.8%	-	13.3%	1.9%	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	12.1%	2.8%	-	6.1%	-	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6.4%	2.8%	-	6.9%	3.5%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13.6%	9.0%	7.42%	12.1%	8.2%	9.9%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	14.5%	8.1%	12.0%	14.7%	8.8%	12.0%
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	14.4%	9.3%	14.0%	15.5%	10.8%	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	9.6%	4.1%	-	8.6%	5.0%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6.2%	2.4%	1.0%	9.7%	2.7%	0.9%
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	-	1.5%	-	-	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- ժամկետային ավանդներ	11.3%	4.6%	3.1%	12.1%	5.8%	5.9%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.0%	5.8%	3.3%	10.8%	5.6%	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	8.5%	-	-	8.1%	-
Այլ փոխառու միջոցներ	8.9%	6.1%	-	9.0%	6.7%	-

32. **Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը առաջանում է տոկոսադրույքի փոփոխության հավանականությունից, որը ազդում է հետագա դրամական հոսքերի և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի վրա: Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր խելամիտ փոփոխությունների նկատմամբ, մնացած այլ փոփոխականները թողնելով անփոփոխ:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքի ենթադրյալ փոփոխության ազդեցությունն է մեկ տարվա տոկոսային եկամտի վրա՝ հիմնված դեկտեմբերի 31-ին առկա լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆիքսված տոկոսադրույքով վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատմամբ: Հաշվի են առնվում տոկոսադրույքների փոփոխությունները՝ հիմնված այն ենթադրության վրա, որ տեղի են ունենում եկամտաբերության կորերի զուգահեռ տեղաշարժեր:

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետի ավելացում 2017</i>	<i>Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունությունը 2017 հազ. դրամ</i>	<i>Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2017 հազ. դրամ</i>
ՀՀ դրամ	1.60%	(27,133)	(352,276)
ԱՄՆ դոլար	1.30%	(182,011)	(173,767)

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետի նվազում 2017</i>	<i>Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունությունը 2017 հազ. դրամ</i>	<i>Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2017 հազ. դրամ</i>
ՀՀ դրամ	3.50%	59,354	770,604
ԱՄՆ դոլար	0.50%	92,938	66,833

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետի ավելացում 2016</i>	<i>Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունությունը 2016 հազ. դրամ</i>	<i>Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2016 հազ. դրամ</i>
ՀՀ դրամ	3.70%	(226,335)	(517,173)
ԱՄՆ դոլար	1.00%	(135,074)	(34,336)

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետի նվազում 2016</i>	<i>Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունությունը 2016 հազ. դրամ</i>	<i>Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2016 հազ. դրամ</i>
ՀՀ դրամ	3.70%	226,335	517,173
ԱՄՆ դոլար	1.00%	135,074	34,336

Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է:

Ստորև բերվող աղյուսակը ներկայացնում է արտարժույթային դիրքի կառուցվածքը ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.:

32. **Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

<i>(հազ.դրամ)</i>	<i>ԱՄՆ դոլար</i>	<i>Եվրո</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	25,075,556	5,331,961	4,107,302	34,514,819
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,155,334	176,446	–	1,331,780
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	4,525,746	–	–	4,525,746
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	9,149,220	174,030	11,240	9,334,490
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	852,065	–	–	852,065
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	350,982,331	36,265,542	3,921,191	391,169,064
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	3,126,451	1,003,297	–	4,129,748
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,366,918	183,331	–	1,550,249
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	5,403,801	–	707,154	6,110,955
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	12,370,220	–	–	12,370,220
Այլ ակտիվներ	1,530,736	198,305	588,828	2,317,869
Ընդամենը ակտիվներ	415,538,378	43,332,912	9,335,715	468,207,005
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	24,179,459	5,976,771	53,642	30,209,872
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,121,693	–	–	6,121,693
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	226,317,577	26,725,025	6,629,080	259,671,682
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	36,597,654	1,753,359	–	38,351,013
Ստորադաս փոխառություններ	40,919,768	–	–	40,919,768
Այլ փոխառու միջոցներ	88,171,140	–	–	88,171,140
Այլ պարտավորություններ	573,228	145,807	76,951	795,986
Ընդամենը պարտավորություններ	422,880,519	34,600,962	6,759,673	464,241,154
Զուտ դիրքը	(7,342,141)	8,731,950	2,576,042	3,965,851
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	11,962,384	(8,701,500)	(2,043,075)	1,217,809
Զուտ դիրքը՝	4,620,243	30,450	532,967	5,183,660

Ստորև բերվող աղյուսակը ներկայացնում է արտարժույթային դիրքի կառուցվածքը ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.:

<i>(հազ.դրամ)</i>	<i>ԱՄՆ դոլար</i>	<i>Եվրո</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	60,519,867	16,343,707	1,286,790	78,150,364
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	5,046,032	–	–	5,046,032
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	183,897	2,197,338	62,810	2,444,045
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,196,793	–	–	1,196,793
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	360,368,545	14,339,351	13,550	374,721,446
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	4,995,759	2,711,546	–	7,707,305
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,585,355	226,224	–	1,811,579
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	3,927,965	–	–	3,927,965
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	7,771,091	–	–	7,771,091
Այլ ակտիվներ	722,995	26,648	381,770	1,131,413
Ընդամենը ակտիվներ	446,318,299	35,844,814	1,744,920	483,908,033
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	9,911,600	2,725,678	174,652	12,811,930
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	278,789,515	33,005,620	2,533,880	314,329,015
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	17,106,596	–	–	17,106,596
Ստորադաս փոխառություններ	40,811,255	–	–	40,811,255
Այլ փոխառու միջոցներ	88,947,284	–	–	88,947,284
Այլ պարտավորություններ	436,779	113,422	7,192	557,393
Ընդամենը պարտավորություններ	436,003,029	35,844,720	2,715,724	474,563,473
Զուտ դիրքը	10,315,270	94	(970,804)	9,344,560
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(404,937)	–	1,377,911	972,974
Զուտ դիրքը	9,910,333	94	407,107	10,317,534

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացնեն/կնվազեցնեն (կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով (պայմանավորված փոխարժեքի նկատմամբ զգայուն դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքով): Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2017		2017	
	Արժևորում	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Արժեզրկում	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ
ՀՀ դրամը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	3.50%	(161,709)	3.50%	161,709
ՀՀ դրամը Եվրոյի նկատմամբ	13.70%	(4,172)	6.30%	1,918
	2016		2016	
	Արժևորում	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Արժեզրկում	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ
ՀՀ դրամը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	6.00%	(594,620)	6.00%	594,620
ՀՀ դրամը Եվրոյի նկատմամբ	11.00%	(10)	11.00%	10

2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (ինչպես ճանաչված ֆինանսական ակտիվների, այնպես էլ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար), ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ու Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը, որոնք ակտիվորեն վերահսկում են վարկային ռիսկը: Բանկի վարկային քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Վարկային քաղաքականությունը սահմանում է՝

- ▶ վարկային դիմումների դիտարկման և հաստատման ընթացակարգերը,
- ▶ վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- ▶ գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- ▶ վարկային փաստաթղթերի նկատմամբ պահանջները,
- ▶ վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման և մոնիտորինգի ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից: Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչությունը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց վարկային պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ստուգում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

32. **Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**

(գ) Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերազնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց կողմից ներկայացվող վարկի դիմումներն ուսումնասիրվում են մանրաձախ վարկավորման ստորաբաժանումների կողմից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, որչ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում կատարած ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են՝ որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և վերջիններին գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ում:

Զճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթակա լինելու առավելագույն չափը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 34-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե՛ ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ հաշվանցման պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության գլոբալ գլխավոր պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով՝ հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են շուկայում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության պատճառով:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմաններին: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ գործընկերոջ կողմից պարտականությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Բացի այդ, Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը չունեն հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

32. **Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**

(գ) Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ հազ. դրամ	ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,675,394	-	8,675,394	(8,675,394)	-	
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	8,675,394	-	8,675,394	(8,675,394)	-	
Հետզմման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(6,121,693)	-	(6,121,693)	5,968,305	(153,388)	
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(6,121,693)	-	(6,121,693)	5,968,305	(153,388)	

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների տեսակներ հազ. դրամ	ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,446,797	-	6,446,797	(6,446,797)	-	
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,446,797	-	6,446,797	(6,446,797)	-	
Հետզմման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	-	-	-	
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	

Վերը նշված աղյուսակում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված այն պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունն իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը բնորոշ չէ ֆինանսական կազմակերպություններին՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթ լինելով և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել իրացվելիության ռիսկը:

32. **Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է՝ ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ավանդները, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- ▶ դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այդ հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ▶ ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- ▶ պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- ▶ պարտավորությունների ֆինանսավորման ծրագրերի վարում,
- ▶ բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել՝ որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- ▶ իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատության ծրագրերի ապահովում,
- ▶ օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրային նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների ենթադրության կիրառմամբ: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները ընդունում է ԱՊԿԿ-ն, իսկ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը իրականացնում է դրանք:

Ստորև ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ ըստ միևնույն մարումը մնացած ժամկետների՝ պայմանագրային չգեղչված պարտավորությունների հիման վրա:

Բացառություն են կազմում համախառն մարվող ածանցյալ գործիքները, որոնք ներկայացված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթիվ: Սակայն Բանկը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Բանկի՝ անցյալ ժամանակաշրջաններում ավանդները պահանջելու պատմական վիճակագրության հիման վրա:

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազ. դրամ)	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի/ (ներհոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	10,905,360	677,271	10,493,349	10,083,331	9,401,436	1,515,481	43,076,228	40,004,001
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,121,693	-	-	-	-	-	6,121,693	6,121,693
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ թողարկված պարտքային արժեթղթեր	76,528,416	57,389,681	69,099,404	76,715,037	109,446,144	91,239	389,269,921	375,170,779
Ստորադաս փոխառություններ	396,789	557,928	599,124	10,660,872	32,697,239	-	44,911,952	40,932,595
Այլ փոխառու միջոցներ	1,341,759	955,617	839,812	1,679,624	48,369,135	-	53,185,947	40,919,768
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,696,247	9,992,480	3,953,724	24,794,550	70,892,191	6,853,935	118,183,127	98,128,094
Ջուտ մարվող ածանցյալ պարտավորություններ	967,739	111,902	2,751,256	-	-	-	3,830,897	3,830,897
Ջուտ մարվող ածանցյալ պարտավորություններ	74,877	-	-	-	-	-	74,877	74,877
Համախառն մարվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ								
-Վճարվելիք պայմանագրային գումարներ	-	(54,473,593)	-	-	-	-	(54,473,593)	(611,429)
- Ստացվելիք պայմանագրային գումարներ	-	54,480,970	-	-	-	-	54,480,970	484,540
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	<u>98,032,880</u>	<u>69,692,256</u>	<u>87,736,669</u>	<u>123,933,414</u>	<u>270,806,145</u>	<u>8,460,655</u>	<u>658,662,019</u>	<u>605,055,815</u>
Վարկային պարտավորվածություններ	<u>42,899,097</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>42,899,097</u>	<u>42,899,097</u>

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի/ (ներհոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2,100,331	3,138,977	2,407,413	7,544,034	73,997,839	3,755,885	92,944,479	71,834,882
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ թողարկված պարտքային արժեթղթեր	177,880,935	44,547,002	80,066,279	75,153,976	73,936,195	372,751	451,957,138	414,608,686
Ստորադաս փոխառություններ	145,337	113,980	174,723	300,146	18,698,254	-	19,432,440	18,124,500
Այլ փոխառություններ	1,287,282	922,310	804,708	1,609,415	27,985,181	28,181,381	60,790,277	40,811,255
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	4,249,206	13,524,822	5,206,334	11,539,299	91,124,295	12,413,978	138,057,934	102,735,039
Ջուտ մարվող ածանցյալ պարտավորություններ	545,421	165,393	2,062,933	-	-	-	2,773,747	2,773,747
Ջուտ մարվող ածանցյալ պարտավորություններ	2,645	-	-	-	-	-	2,645	2,645
Համախառն մարվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ								
-Վճարվելիք պայմանագրային գումարներ	-	-	-	(92,312,915)	(72,559,894)	-	(164,872,809)	(2,532,638)
- Ստացվելիք պայմանագրային գումարներ	-	-	-	92,683,275	72,781,457	-	165,464,732	3,056,734
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	<u>186,211,157</u>	<u>62,412,484</u>	<u>90,722,390</u>	<u>96,517,230</u>	<u>285,963,327</u>	<u>44,723,995</u>	<u>766,550,583</u>	<u>651,414,850</u>
Վարկային պարտավորվածություններ	<u>43,908,219</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>43,908,219</u>	<u>43,908,219</u>

Վերոնշյալ և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հաճախորդներից ներգրավված միջոցների մեջ ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն, ֆիզիկական անձից կարող են ցանկացած պահի ետ պահանջել իրենց ժամկետային ավանդները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	107,616,368	-	-	-	-	-	-	107,616,368
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	116,092	836,773	5,190	2,598,278	411,731	-	-	3,968,064
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	26,735	53,087	229,570	5,553,955	3,918,271	106,460	-	9,888,078
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,727,521	12,177	197,203	419,555	-	1,486,434	-	10,842,890
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,675,394	-	-	-	-	-	-	8,675,394
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	16,472,285	24,890,862	61,554,619	253,415,202	101,700,101	-	9,277,662	467,310,731
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	63,936	474,941	2,732,786	849,826	-	-	-	4,121,489
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	33,729	46,840	230,635	363,572	499,991	-	295,257	1,470,024
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	1,605,775	3,506,579	1,626,383	-	-	-	-	6,738,737
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	250,184	3,726,470	6,283,038	30,779,169	2,266,983	-	-	43,305,844
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	7,126,916	-	7,126,916
Այլ ակտիվներ	1,649,866	677,400	3,442,533	-	-	887,763	-	6,657,562
Ընդամենը ակտիվներ	145,237,885	34,225,129	76,301,957	293,979,557	108,797,077	9,607,573	9,572,919	677,722,097
Պարտավորություններ								
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	74,877	611,429	-	-	-	-	-	686,306
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,121,693	-	-	-	-	-	-	6,121,693
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	10,813,773	501,682	20,022,450	7,566,112	1,099,984	-	-	40,004,001
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	75,395,507	55,390,566	139,347,562	104,963,837	73,307	-	-	375,170,779
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	197,081	158,512	9,768,530	30,808,472	-	-	-	40,932,595
Ստորդրաս փոխառություններ	1,061,822	395,743	-	39,462,203	-	-	-	40,919,768
Այլ փոխառու միջոցներ	1,176,595	8,990,221	24,365,684	57,684,363	5,911,231	-	-	98,128,094
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	990,256	-	-	-	-	990,256
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	1,025,103	-	-	-	1,025,103
Այլ պարտավորություններ	967,739	111,902	2,761,990	-	-	-	-	3,841,631
Ընդամենը պարտավորություններ	95,809,087	66,160,055	197,256,472	241,510,090	7,084,522	-	-	607,820,226
Զուտ դիրքը	49,428,798	(31,934,926)	(120,954,515)	52,469,467	101,712,555	9,607,573	9,572,919	69,901,871
Կուտակային զուտ դիրքը	49,428,798	17,493,872	(103,460,643)	(50,991,176)	50,721,379	-	-	-

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Վերը ներկայացված աղյուսակում առկա մարման վերլուծությունը չի արտացոլում ժամկետային ավանդների պատմական կայունությունը: Հիմնվելով նախկին փորձի ուսումնասիրության վրա, 1 տարի կամ պակաս մարման ժամկետ ունեցող ժամկետային ավանդների 45% -ը փաստացի երկարաձգվում է ժամկետի վերջում, այդ իսկ պատճառով դրանց մարման իրական ժամկետը մեկ տարուց ավել է: Աղյուսակում այդ մնացորդները ներառված են մինչև 1 տարի ժամկետայնություն ունեցող պարտավորությունների մեջ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո բանկը ներգրավել է երկարաժամկետ փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից 11,500 հազար ԱՄՆ դոլար արժեքով (համարժեք 5,567,150 հազար ՀՀ դրամ` հաշվարկված տարեվերջի դրամ/դոլար փոխարժեքով) և ստացել է հաստատում 90,000 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով (համարժեք 43,569,000 հազար ՀՀ դրամ` հաշվարկված տարեվերջի դրամ/դոլար փոխարժեքով) վարկային միջոցների համար, որոնք դեռ չեն օգտագործվել տվյալ հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ: 2018 թ. փետրվարի 14-ին Բանկը Ասիական Զարգացման Բանկից ներգրավել է բաժնետիրական կապիտալ 14,426,665 հազար ՀՀ դրամի չափով (Ծանոթագրություն 40):

Վերը նշված և ստորև նշված աղյուսակներում ներառված հաճախորդներին հաշիվները ներառում են ֆիզիկական անձանց ավանդներ: ՀՀ օրենսդրության համաձայն` Բանկը պարտավորվում է հետ վճարել ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ավանդները ավանդատուի առաջին իսկ պահանջի դեպքում: Այդ ավանդները վերը ներկայացված աղյուսակում դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցայահանց և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	135,280,872	-	-	-	-	-	-	135,280,872
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	32,747	-	1,635,132	1,462,192	-	-	-	3,130,071
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	235,398	3,182,714	1,592,389	6,794,780	496,553	106,458	-	12,408,292
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,516,249	-	-	-	-	1,337,053	-	4,853,302
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,446,797	-	-	-	-	-	-	6,446,797
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	16,403,038	28,527,041	125,809,682	236,921,824	80,447,437	-	11,179,500	499,288,522
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	148,376	2,443,528	2,389,714	2,725,685	-	-	-	7,707,303
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	45,415	78,104	358,703	900,996	656,804	-	-	2,040,022
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	2,244,277	597,578	1,341,007	-	-	-	-	4,182,862
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	13,258,090	8,823,925	14,031,034	142,593	-	-	36,255,642
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,651,239	-	3,651,239
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	-	1,321,801	-	-	-	1,321,801
Այլ ակտիվներ	522,684	88,859	1,484,368	-	-	700,787	-	2,796,698
Ընդամենը ակտիվներ	164,875,853	48,175,914	143,434,920	264,158,312	81,743,387	5,795,537	11,179,500	719,363,423
Պարտավորություններ								
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	2,081	-	1,554,643	978,559	-	-	-	2,535,283
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,595,259	2,128,832	5,409,310	60,870,822	1,830,659	-	-	71,834,882
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	176,449,951	41,703,120	142,918,485	53,468,011	69,119	-	-	414,608,686
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	95,313	13,931	24,650	17,990,606	-	-	-	18,124,500
Ստորդրաս փոխառություններ	1,019,046	385,838	-	15,378,096	24,028,275	-	-	40,811,255
Այլ փոխառու միջոցներ	3,619,303	12,292,150	11,198,771	69,423,677	6,201,138	-	-	102,735,039
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	1,442,872	-	-	-	1,442,872
Այլ պարտավորություններ	545,421	165,393	2,162,324	-	-	-	-	2,873,138
Ընդամենը պարտավորություններ	183,326,374	56,689,264	163,268,183	219,552,643	32,129,191	-	-	654,965,655
Ջուտ դիրքը	(18,450,521)	(8,513,350)	(19,833,263)	44,605,669	49,614,196	5,795,537	11,179,500	64,397,768
Կուտակային զուտ դիրքը	(18,450,521)	(26,963,871)	(46,797,134)	(2,191,465)	47,422,731	-	-	11,179,768

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, Նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն, և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները:

Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և տարվա ընթացքում.

	2017	2016
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	101%	128%
Դեկտեմբերի ամսվա միջին ցուցանիշ	93%	133%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար (ոչ պակաս, քան 60%):

33. Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ ապահովել Բանկի՝ կապիտալի վերաբերյալ արտաքին պահանջներին համապատասխանությունը և, որ Բանկը պահպանի բարձր վարկային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանը աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը պահպանելու կամ դրա մեջ ճշգրտումներ մտցնելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Նախկին տարիների համեմատությամբ ոչ մի փոփոխություն չի եղել կապիտալի կառավարման նպատակներում, քաղաքականություններում և ընթացակարգերում:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2017 <i>հազ. դրամ</i>	2016 <i>հազ. դրամ</i>
1-ին դասի կապիտալ	68,632,980	63,227,715
2-րդ դասի կապիտալ	26,738,055	31,613,858
Ընդհանուր կապիտալ	95,371,035	94,841,573
Ընդամենը ռիսկերով կշռված ակտիվներ	534,420,563	463,628,657
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդհանուր կապիտալի գործակից)	17.85%	20.46%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

34. Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրման պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի: Բանկը նաև տրամադրում է երաշխիքներ՝ գործելով որպես գործակալ արժեթղթերի փոխառության և վարկավորման գործարքներում:

Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրման ժամանակ Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	<i>2017</i> հազ. դրամ	<i>2016</i> հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	19,807,875	21,416,078
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	9,245,979	7,976,314
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	8,183,658	9,740,164
Զօգտագործված օվերդրաֆտներ	5,661,585	4,775,663
	42,899,097	43,908,219

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

35. Գործառնական վարձակալություն

(ա) Վարձակալություն, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չխզվող գործառնական վարձակալության գծով վճարները հետևյալն են՝

	<i>2017</i> հազ. դրամ	<i>2016</i> հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	1,419,525	1,952,090
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	1,285,131	9,490,860
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	361,451	6,676,219
	3,066,107	18,119,169

Բանկը վարձակալում է մի շարք տարածքներ և սարքավորումներ գործառնական վարձակալության պայմաններով: Վարձակալության սկզբնական ժամկետը սովորաբար կազմում է հինգից տաս տարի՝ այդ ժամկետից հետո վարձակալության պայմանագիրը նորացնելու հնարավորությամբ: Վարձավճարները սովորաբար բարձրացվում են տարեկան կտրվածքով՝ շուկայական դրույքներին համապատասխանելու համար: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործառնական վարձակալությունը ներառում է կապակցված կողմի հանդեպ վարձակալություն, որը կազմում է 757,215 հազար ՀՀ դրամ և ենթակա չէ չեղարկման (2016թ.՝ 15,315,888 հազար ՀՀ դրամ):

2017 թ. -ին Բանկը վերանայել է վարձակալության պայմանները կապակցված կողմի հետ և նախկինում երկարաժամկետ, չեղարկվելի համարվող վարձակալության ժամկետը նվազեցվել է մինչև 6 ամիս:

36. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ապահովագրված է մինչև 7,021,000 հազար ՀՀ դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից:

(բ) Ղատական վարույթներ

Քնական գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, զգալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել էական տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների՝ իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

37. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթիդ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 65.8% -ը:

Բանկի վերջնական վերահսկող անձը պարոն Ռուբեն Վարդանյանն է:

Մայր կազմակերպությունը չի ներկայացնում հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>2017 հազ. դրամ</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	1,972,902	2,271,649

37. **Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)**

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

	2017 հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	2016 հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր	1,253,917	8.02%	956,059	6.96%
Այլ ակտիվներ	1,893	0.00%	1,135	0.00%
Ստացված ավանդներ	674,074	5.70%	422,061	6.58%
Ստորադաս փոխառություններ	5,928,587	6.00%	-	-
Այլ պարտավորություններ	1,077,633	0.00%	850,945	0.00%
Երաշխիքներ	16,944	0.00%	33,876	0.00%

Վարկերը և երաշխիքները հայկական դրամով և ԱՄՆ դոլարով են և պետք է մարվեն մինչև 2027թ.:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2017 հազ. դրամ	2016 հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	66,568	62,275
Տոկոսային ծախս	(141,954)	(43,675)

Ստորև ներկայացված են 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2017թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Մայր կազմակերպության դուստր կազմակերպություններ		Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		
	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն									
Ակտիվներ									
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	-	645,001	-	645,001
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	34,916,760	13.27%	34,916,760
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	795,016	-	3,596	-	798,612
Պարտավորություններ									
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	-	611,430	-	611,430
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ՝									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	666,258	0.00%	1,172,117	0.00%	200,264	0.00%	1,980,570	0.00%	4,019,209
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	513,431	4.66%	32,590,571	12.87%	33,104,002
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	9,890,487	8.90%	-	-	-	-	9,890,487
Այլ պարտավորություններ	-	-	10,316	0.00%	-	-	-	-	10,316
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չձևաչված հոդվածներ									
Տրված երաշխիքներ	-	-	-	-	-	-	20,304	0.00%	20,304
Շահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտներ	-	-	1,371	-	-	-	4,360,124	-	4,361,495
Տոկոսային ծախսեր	-	-	(1,135,191)	-	(21,325)	-	(3,864,603)	-	(5,021,119)
Այլ ծախսեր	-	-	-	-	(17,055)	-	(98,978)	-	(116,033)

37. Գործարքների կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2016թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Մայր կազմակերպության դուստր կազմակերպություններ		Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		
	Միջին տոկոսադրույք, %		Միջին տոկոսադրույք, %		Միջին տոկոսադրույք, %		Միջին տոկոսադրույք, %		Ընդամենը
	հազ. դրամ		հազ. դրամ		հազ. դրամ		հազ. դրամ		հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ									
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	-	1,633,886	-	1,633,886
Մնացորդներ և հաշիվներ բանկերում	-	-	1,001,707	6.25%	-	-	-	-	1,001,707
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	82,599,050	6.25%	82,599,050
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	3,596	-	3,596
Պարտավորություններ									
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	-	1,554,397	-	1,554,397
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցլախանջ ավանդներ	70,859	0.00%	326,386	0.00%	964,541	0.00%	32,025,131	0.00%	33,386,917
- ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	1,227,222	3.20%	29,346,134	12.82%	30,573,356
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	5,920,428	6.00%	5,920,428
Այլ փոխառություններ	-	-	14,103,304	9.08%	-	-	-	-	14,103,304
Այլ պարտավորություններ	-	-	20,765	0.00%	-	-	-	-	20,765
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Տրված երաշխիքներ	-	-	-	-	-	-	17,927	0.00%	17,927
Շահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	1,706	-	-	-	4,166,018	-	4,167,724
Տոկոսային ծախս	(28,196)	-	(1,281,883)	-	(41,595)	-	(3,924,377)	-	(5,276,051)
Այլ ծախս	-	-	(35,706)	-	-	-	-	-	(35,706)

38. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Իրական արժեքի գնահատականի նպատակն է՝ ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև տվորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց գնահատման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և դատողությունների սուբյեկտիվությունը, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, համեմատությունը նմանատիպ գործիքների հետ, որոնց համար առկա են շուկայական դիտարկելի տվյալներ և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում օգտագործվող ենթադրություններն ու տվյալները ընդգրկում են ոչ ռիսկային և բազիսային տոկոսադրույքներ, վարկային սփերդեր և այլ ցուցանիշներ, որոնք օգտագործվում են զեղչային դրույքների, պարտատոմսերի գների, արտարժույթի փոխարժեքի, պարտատոմսերի ինդեքսների գների չափման մեջ: Գնահատման մեթոդների նպատակն է՝ հասնել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ ֆինանսական գործիքի գինը արտացոլող այն իրական արժեքի որոշմանը, որը կորոշվեր անկախ գործող շուկայի մասնակիցների կողմից:

Ավելի տարածված և պարզ ֆինանսական գործիքների, ինչպես, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արժույթային սվոպերի իրական արժեքները որոշելու համար Բանկը օգտագործում է լայնորեն ճանաչված գնահատման մոդելներ, որոնք օգտագործում են միայն դիտարկելի շուկայական տեղեկատվությունը և չեն պահանջում ղեկավարության լայն դատողություններ և գնահատումներ: Դիտարկելի գներն ու մոդելների տվյալները սովորաբար հասանելի են ցուցակված պարտատոմսերի և արժեթղթերի, բորսաներում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների համար, ինչպիսիք են տոկոսադրույքի սվոպերը:

38. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք (շարունակություն)

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի, հաճախորդներին տրված վարկերի, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և թողարկված պարտքային արժեթղթերի, մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 106,458 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 106,458 հազար ՀՀ դրամ) հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը չի կարող չափվել:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և թողարկված տեղական պարտատոմսերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	<i>Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ</i>	<i>Իրական արժեք հազ. դրամ</i>
Հաճախորդներին տրված վարկեր	479,640,981	474,361,415
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	43,305,844	44,680,299
Թողարկված տեղական պարտատոմսեր	31,221,300	31,493,983
Ընդամենը	554,168,125	550,535,697

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և թողարկված տեղական պարտատոմսերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ</i>	<i>Իրական արժեք հազ. դրամ</i>
Հաճախորդներին տրված վարկեր	513,218,709	506,319,981
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	36,255,642	36,889,889
Թողարկված տեղական պարտատոմսեր	8,421,362	8,623,327
Ընդամենը	557,895,713	551,833,197

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով.

- 3.5% և 11.6-16.4% զեղչման դրույքներ են կիրառվում համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից ու փոխատվություններից և հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվությունների ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար;
- 5.5-12% զեղչման դրույքներ են կիրառվում պարտավորություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիկ կառուցվածքը, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. ակտիվ շուկաներում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշումներ (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ, որոնք դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:

38. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)

- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս կատեգորիան ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>հազ. դրամ</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>3-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և այլ ֆիքսված եկամտով գործիքներ	-	3,015,199	-	3,015,199
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	952,865	-	952,865
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(686,306)	-	(686,306)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	2,942,639	6,838,981	-	9,781,620
	<u>2,942,639</u>	<u>10,120,739</u>	<u>-</u>	<u>13,063,378</u>
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվությունների	-	-	474,361,415	474,361,415
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	3,881,042	40,799,257	-	44,680,299
Թողարկված տեղական պարտատոմսեր	-	31,493,983	-	31,493,983
	<u>3,881,042</u>	<u>72,293,240</u>	<u>474,361,415</u>	<u>550,535,697</u>

38. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>հազ. դրամ</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>3-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	3,130,071	-	3,130,071
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(2,535,283)	-	(2,535,283)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	3,418,111	8,883,723	-	12,301,834
	<u>3,418,111</u>	<u>9,478,511</u>	<u>-</u>	<u>12,896,622</u>
Ակտիվներ, որոնք իրական արժեքը բացահայտվում է				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
	-	-	506,319,981	506,319,981
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	804,054	36,085,835	-	36,889,889
Թողարկված տեղական պարտատոմսեր	-	8,623,327	-	8,623,327
	<u>804,054</u>	<u>44,709,162</u>	<u>506,319,981</u>	<u>551,833,197</u>

Ածանցյալ գործիքներ

Ածանցյալ գործիքները, որոնք գնահատվում են շուկայական դիտարկելի ելակետային տվյալներ ներառող մոդելներով, հիմնականում ներառում են տոկոսադրույքի և արտարժույթի սվոպեր և արտարժույթային ֆորվարդ պայմանագրեր: Ամենահաճախ կիրառվող գնահատման մոդելները ֆորվարդների գնահատման և սվոփերի մոդելներն են, ներառյալ ներկա արժեքի հաշվարկները: Այս մոդելները հաշվի են առնում տարբեր տվյալներ, ինչպիսիք են՝ գործընկերների վարկունակությունը, փոխարժեքի սփոթ և ֆորվարդ դրույքները և տոկոսադրույքի կորը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերը, որոնք գնահատվում են գնահատման մոդելի օգնությամբ, հիմնականում կազմված են ՀՀ պետական պարտատոմսերից: Այս արժեթղթերը գնահատվում են եկամտաբերության կորի միջոցով, որը ներառում է շուկայում դիտարկելի և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված տվյալները:

39. Ֆինանսավորման գործունեության հետևանքով առաջացող պարտավորությունների փոփոխություններ

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Թողարկված պարտատոմսեր</i>	<i>Այլ փոխառու միջոցներ</i>	<i>Ստորադաս փոխառություններ</i>	<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից ընդամենը պարտավորություններ</i>
Հաշվեկշռային արժեք առ 31 դեկտեմբեր 2015	-	78,383,861	39,721,324	118,105,185
Թողարկումից մուտքեր	17,815,044	77,618,450	-	95,433,494
Մարումներ	-	(53,479,054)	-	(53,479,054)
Արտարժույթի փոխարկման տարբերություններ	175,875	193,843	4,518	374,236
Այլ	133,581	17,939	1,085,413	1,236,933
Հաշվեկշռային արժեքը առ 31 դեկտեմբեր 2016	18,124,500	102,735,039	40,811,255	161,670,794
Թողարկումից մուտքեր	22,504,610	67,496,831	-	90,001,441
Մարումներ	-	(72,097,598)	-	(72,097,598)
Արտարժույթի փոխարկման տարբերություններ	82,042	29,467	(4,111)	107,398
Այլ	221,443	(35,645)	112,624	298,422
Հաշվեկշռային արժեքը առ 31 դեկտեմբեր 2017	40,932,595	98,128,094	40,919,768	179,980,457

Այլ տողը ներառում է թողարկված պարտատոմսերի, այլ փոխառությունների և ստորադաս փոխառությունների գծով հաշվեգրված, բայց չվճարված տոկոսագումարները: Բանկը տոկոսագումարների վճարումները դասակարգում է՝ որպես դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից:

40. Հաշվետու ժամակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2018 թ. փետրվարի 14-ին Ասիական Զարգացման Բանկը (ԱԶԲ) ձեռք է բերել Բանկի լրացուցիչ թողարկված բոլոր 16,291 բաժնետոմսերը 14,426,665 հազար ՀՀ դրամով: Գործարքի արդյունքում Բանկի բաժնետերերի կառուցվածքը փոխվել է հետևյալ կերպ՝ Ամերիա գրուպ (56.60%), ՎԶԲ (17.80%), և «Ի-ԷՍ-Փի-ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերություն (11.62%) և ԱԶԲ (13.98%):